

2016

Jaarverslag Stichting katholiek onderwijs Ginneken



Jack Slangen

19-9-2016



Katholieke
Basisschool
Laurentius



Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Adres Van Gaverenlaan 18, 4835 CD Breda
Telefoon 076-5640755
E-mail info@kbs-laurentius.nl
Website www.deleuksteschoolvannederland.nl

COLOFON

Redactie Lonneke Muilwijk
Jack Slangen

Voorwoord

Met ZIN naar school

Met veel genoegen presenteren wij u het jaarverslag van 2016 van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203). Het bestuur hanteert m.b.t. haar beleid de code “Goed Bestuur in het Primair Onderwijs”. Het kent geen afzonderlijke Raad van Toezicht. Een specifiek verslag van deze raad ontbreekt dan ook. Het volledige bestuur heeft een toezichthoudende en uitvoerende taak waarbij op het gebied van uitvoering een grote rol voor de directeur is weggelegd. Dit verslag dient dan ook tevens gezien te worden als een verslag van de toezichthouder. Onder het bestuur ressorteert één basisschool namelijk KBS Laurentius (03LY).

Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt. Kortom: ZIN heeft in school. Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 t/m 8.

Met dit jaarverslag blikken we terug op de belangrijkste ontwikkelingen uit 2016. Het vormt een belangrijk verantwoordingsdocument naar diverse geledingen binnen de organisatie, maar ook naar het Ministerie van OC&W.

Namens Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken
Jack Slangen

LEESWIJZER

Het jaarverslag bestaat uit twee delen: het bestuursverslag (A) en de jaarrekening (B).

Bestuursverslag (A)

In dit deel van het jaarverslag staan het strategisch beleidsplan en de daaruit voortvloeiende jaardoelelen voor diverse gebieden centraal. De bestuurlijke verslaglegging loopt van algemeen naar specifiek. Dat wil zeggen: allereerst wordt de stand van zaken met betrekking tot de strategische doelen in kaart gebracht, waarna in de afzonderlijke hoofdstukken aandacht wordt besteed aan de gestelde jaardoelelen en andere actuele onderwerpen die in het jaar 2016 hebben plaatsgevonden. Hierbij wordt af en toe ook met een blik naar de toekomst gekeken.

Jaarrekening (B)

De jaarrekening is een financiële weergave van de stichting, met een toelichting op de feitelijke cijfers (mits noodzakelijk en/of gewenst) over het betreffende boekjaar.

Reageren op het jaarverslag?

Heeft u een vraag over het jaarverslag of wilt u reageren? Mail dan naar: info@kbs-laurentius.nl

Handtekeningblad

Inhoudsopgave

A Bestuursverslag

1.	Inleiding	6
2.	Missie en visie	8
3.	Onderwijs	10
4.	Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.....	19
5.	Personeel	22
6.	Huisvesting.....	28
7.	Financiën.....	30

B. Jaarrekening	45
------------------------------	-----------

1. Inleiding

1.1 Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken

Onder het bestuur van Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken (32203) ressorteert één basisschool te weten K.B.S. Laurentius (03LY).

1.2 Organisatie

De stichting telt 80 personeelsleden die gezamenlijk zorgdragen voor het onderwijs aan 803 kinderen (teldatum 1 oktober 2016).

De stichting bestaat uit het bestuur, de directie, het managementteam, het zorgteam, leerkrachten verdeeld over drie bouwen (onder-, midden-, en bovenbouw) elk aangestuurd door een coördinator, onderwijsassistenten en overig Onderwijs Ondersteunend Personeel. Daarnaast zijn er nog diverse werkgroepen die zich bezighouden met onderwijsontwikkeling.

1.3 Leiding van de school

De dagelijkse leiding van de school ligt, middels mandatering in het directiestatuut, in handen van de directie, tot 1 april 2016 dhr. A.M. Fluitman en vanaf 1 april dhr. J. Slangen (directeur). Beiden zijn ondersteund door dhr. P.M.C. Alleman (adjunct-directeur).

1.4 Good Governance

Sinds 1 augustus 2012 werkt de stichting met een toezichthoudend bestuur. Dat betekent dat het toezichthoudend bestuur de werkgever is van het personeel van K.B.S. Laurentius en toezicht houdt op de uitvoering van de bestuurlijke taken die gemandateerd zijn aan de directie.

De statutaire naam is Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken. De rechtspersoonlijkheid van het bestuur is een stichtingsvorm welk per adres gevestigd is aan de Van Gaverenlaan 18, 4835 CD te Breda. Het bestuur bestaat uit:

Toezichthoudend bestuur			
Naam	Functie	Taken	Jaar van optreden
Dhr. E. van Maanen	Voorzitter		2017
Mw. A. Oerlemans	Vicevoorzitter	Huisvesting	2018
Dhr. M. Bender	Secretaris		2018
Mw. J.M. Biermans	Penningmeester	Financiën	2020
Dhr. M. van Brandwijk	Lid	Onderwijs	2019
Mw. C. van den Hoogen	Lid	Onderwijs	2017
Mw. M. Faas- van der Mast	Lid	Personeel	2019

Pijlers van goed bestuur

De directie en het toezichthoudend bestuur zien vier belangrijke pijlers van goed bestuur, te weten;

- Integriteit
- Transparantie
- Toezicht
- Afleggen van verantwoording

De stichting legt verantwoordelijkheid af aan de overheid over de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Deze verantwoording vindt hoofdzakelijk plaats in het jaarverslag (verticale verantwoording). Daarnaast legt de stichting ook verantwoording af over het functioneren van de school aan ouders, leerlingen, personeel en aan de gemeente (horizontale verantwoording).

Verantwoording in 2016

Deze verantwoording is in 2016 gedaan door middel van het jaarverslag, deelname aan het inspectiebezoek, afname van tevredenheidsonderzoeken (onder leerlingen, ouders en medewerkers) en vergaderingen met de MR. Zie verder: Hoofdstuk 4: Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording.

1.5 Bestuursondersteuning

Enkele taken werden in 2016 door externe organisaties uitgevoerd. Het gaat om de financiële- en salarisadministratie (Helder Onderwijs). Daarnaast ondersteunt MKBasics (onderdeel van Arbo Unie) de stichting en haar medewerkers bij het opstellen en uitvoeren van een arbeidsomstandigheden- en verzuimbeleid.

1.6 Medezeggenschap

K.B.S. Laurentius heeft een medezeggenschapsraad met een ouder- en een personeelsgeleding. De directeur is aanwezig bij de vergaderingen van de MR. Op afroep zijn andere MT leden beschikbaar. Er hebben in 2016 zes vergaderingen plaatsgevonden. De MR maakt jaarlijks haar eigen verslag. Dat is na vaststelling terug te vinden op de website van de school.

1.7 Strategisch partnerschap

Lokaal onderwijsbeleid

De organisatie staat open voor samenwerking met andere scholen, samenwerkingsverbanden en partners in de regio. Het gaat dan om het gezamenlijk vormgeven van lokaal onderwijsbeleid, het afstemmen van bestuurlijke zaken en samenwerking in het belang van onze leerlingen.

Zo participeert de stichting in; het Regionaal Samenwerkingsverband Breda, BOVO-commissie, PO-raad, Regionaal Platform Primair en Speciaal Onderwijs West-Brabant, B.O.B (bestuurlijk overleg Breda), Netwerk kleine Besturen Zuidwest Nederland, Breedsaam, Samenwerkingspartners “Brede school Vianden”.

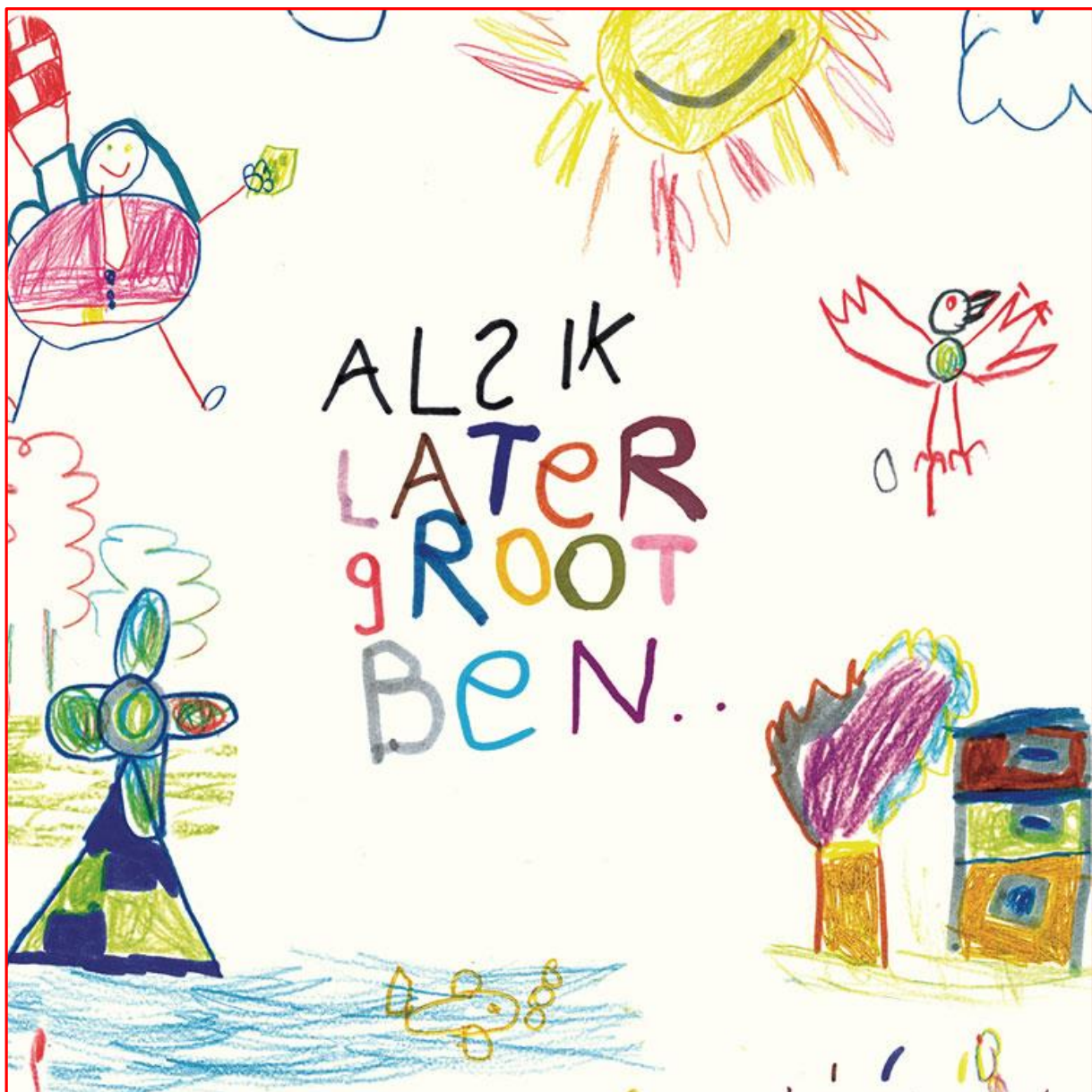
De stichting werkt samen met; het Speciaal Basisonderwijs, het Speciaal Onderwijs, met HBO/MBO en VO, aanbieders van kinderopvang en -dagverblijven, Edux Onderwijsadviseurs, Gemeente Breda, Centrum Onderwijsontwikkeling.

Ouderbetrokkenheid

De school wil op verschillende niveaus samenwerken met ouders. Dit is niet alleen in het belang van de ontwikkeling van een kind, maar ook van het onderwijs in algemene zin. Die samenwerking kent drie vormen:

- *Formeel.* Ouders maken deel uit van de medezeggenschapsraad. Ook bij de werving van een nieuwe schoolleider of leerkracht zit een MR-lid in de benoemingsadviescommissie.
- *Praktisch.* Ouders nemen deel aan de ouderraad en zetten zich op grote schaal in voor ondersteunde activiteiten.
- *Kindgericht.* Ouders en school werken samen in het belang van de ontwikkeling van het kind. In 2016 is vastgesteld dat het wenselijk is om deze samenwerking door te ontwikkelen. Begin 2017 gaat er een ouderdenktank van start om vanuit ouderperspectief te kijken naar de kansen en mogelijkheden. Het is de bedoeling dat deze ouderdenktank in mei 2017 met een advies komt richting de schoolorganisatie.

2. Missie en visie



2. Missie en visie

2.1 Missie

De missie van K.B.S Laurentius is: **Met ZIN naar school**. Wij vinden het belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat, zich daar thuis voelt, kortom ZIN heeft in school.

Daarnaast willen we voor al onze leerlingen een ZINvolle leeromgeving bieden waarin elk kind op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd. Deze missie ligt aan de basis van ons handelen en wordt verder uitgewerkt in onze visie en in de keuze waarop wij ons onderwijs vormgeven in de groepen 1 tot en met 8.

2.2 Missie- en visietraject

Schooljaar 2016 heeft in het teken gestaan van het herijken van de missie en visie. Bij dit traject, waarin ook de waarden en kwaliteiten van de organisatie benoemd zijn, zijn de keuzes voor kernwaarden, kernkwaliteiten en visie zorgvuldig door het team bediscussieerd en vastgesteld. Over onze missie zijn we nog steeds tevreden, deze is ongewijzigd gebleven. Het bijna afgeronde traject heeft geleid tot de onderstaande missie- en visiebol.



Het traject is echter nog niet afgerond:

- Eind januari 2017 wordt de visie (het 'gevaagde doel' dat aangeeft waar de organisatie heengaait) door het team vastgesteld.
- De losse woorden moeten in schooljaar 2017/2018 besproken worden in het team met als doel dat iedereen hetzelfde onder de woorden verstaat en dat voor iedereen duidelijk is welke houding en welk gedrag daaraan verbonden is. De organisatie zal zich duidelijk in moeten spannen (en moeten monitoren) of de wenselijke houding en het wenselijke gedrag gerealiseerd wordt.

2.3 Beleidsontwikkeling

Werkwijze

Schooljaar 2016 heeft, naast de wisseling van de directeur en feestelijkheden rondom het honderdjarig bestaan, in het teken gestaan van het bepalen van onze positie. Wat zijn de sterke kanten van de school, en waar kunnen we nog verbeteren? Voor het ophalen van ontwikkelingsgerichte feedback hebben we input gehaald uit de tevredenheidsonderzoeken (ouders en leerlingen maart 2016, leerkrachten december 2015), het inspectiebezoek (mei 2016) en de visie van onze nieuwe directeur. Op basis van de ontwikkelingsgerichte feedback en het missie- en visietraject wordt in 2017 een nieuw schoolplan opgesteld. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt elk jaar een plan opgesteld waarin de doelen van dat jaar worden vastgelegd. Op die manier kan jaarlijks verantwoording worden afgelegd aan de ouders en bieden we transparantie zoals dat van een basisschool verwacht mag worden. Beleidsvoorstellen worden voorbereid door de directeur en het MT. Deze voorstellen worden geagendeerd tijdens de bestuurs-, teamvergadering en/of MR-vergaderingen.

Beleidsstukken en de fase van ontwikkeling

In 2016 is gewerkt aan de volgende beleidsstukken:

	1	2	3	4
Jaarrekening 2015	•	•	•	•
Jaarverslag 2015	•	•	•	•
Bestuursformatieplan 16/17	•	•	•	•
Kwartaal rapportages	•	•	n.v.t.	•
Vakantierooster 16/17	•	n.v.t.	•	•
Taakbeleid	•	○	○	○
Introductie en begeleiding	•	n.v.t.	•	•
Vervangingsbeleid	•	n.v.t.	•	•
Sollicitatie	•	n.v.t.	•	•
Begroting	•	•	•	•

1 = opgesteld
3 = MR

2 = bestuur
4 = vastgesteld

3. Onderwijs



3. Onderwijs

3.1 Doelstellingen voor 2016

DOELSTELLINGEN

A. Kwalitatief Hoogstaand Onderwijs	
A1. Meetbare eindresultaten	
KBS Laurentius heeft het basisarrangement gehandhaafd	Gerealiseerd
Vanuit de door de inspectie gesignaleerde verbeterpunten zijn nieuwe doelen opgesteld	Gerealiseerd <i>In 2017 zullen deze doelen verder uitgewerkt worden</i>
De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen aan de gestelde normen voor de kernvakken	Ruimschoots Gerealiseerd
A2.1 Onderwijskundige ontwikkelingen	
Herijken van de schoolafspraken met betrekking tot begrip- pend lezen	Niet gerealiseerd <i>Dit doel is ten koste gegaan van de overvolle agenda.</i>
Uitvoering geven aan de afspraken uit het techniek-pact	Beperkt gerealiseerd <i>Op onze school wordt in basis voldaan aan de kerndoelen voor natuur en techniek. Doorontwikkeling van ons Wetenschap en Techniek onderwijs is afhankelijk van de missie en visie. De werkgroep heeft voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd. Na duidelijkheid over de missie en visie zal het 'nieuwe' beleid in het team besproken worden. In beperkte mate zijn onderdelen van wetenschap en techniek uitgevoerd tijdens de talentenmiddagen.</i>
Kiezen van nieuwe methode voor het technisch leesonderwijs	Niet gerealiseerd <i>Zwijzen, een belangrijke uitgever m.b.t het aanbod voor technisch leesonderwijs is de methode aan het herschrijven. Daar willen wij op wachten om een verantwoorde keuze te kunnen maken.</i>
De in april 2015 ingevoerde methode 'bewegen samen regelen' volgen, evalueren en aanvullen	Vrijwel gerealiseerd <i>Of de methode gevolgd wordt zoals bedoeld behoeft nog aandacht.</i>
Talentenmiddagen maken een doorstart als Doe-middagen	Gerealiseerd <i>In de groepen 3 tot en met 8 zijn vier doe-middagen ingericht. Tijdens deze middagen staan technische principes centraal.</i>
Ontwikkelen van programma's voor (hoog)begaafde leerlingen, zowel binnen- als buiten de klas.	Gerealiseerd <i>Wij zijn tevreden over het aanbod, maar blijven alert op kansen en mogelijkheden. Het borgen van het aanbod binnen de klas blijft aandachtspunt.</i>
Continueren en onderhouden van vaste thema's zoals basisontwikkeling, zelfstandig werken en autonomie	Beperkt Gerealiseerd <i>Dit schooljaar hebben we vooral aandacht gegeven aan het herijken van de basis d.m.v. het missie-, visietraject. In de bovenbouw zijn de thema's 'zelfstandig werken' en 'luisterhouding' besproken. Met name de verwachtingen en doelen die leerkrachten hebben van de vaardigheden van leerlingen op deze gebieden zijn besproken.</i>
ICT en nieuwe media	Niet Gerealiseerd <i>Dit thema is in de tweede helft van 2016 geparkeerd.</i>
In de groepen 1-2 en groep 3, leren van elkaar, gebruik maken van elkaars deskundigheid en verbinding zoeken op pedagogisch gebied d.m.v. intervisie.	Gerealiseerd
Invoeren van de methode 'drama-online'	Gerealiseerd

Scholing 'thematisch werken' voor de middenbouw	Gerealiseerd <i>De scholing is uitgevoerd. Daarna is het proces geparkeerd, vanwege belemmeringen in de doorgaande lijn.</i>
In de Unit onderbouw wordt geprofessionaliseerd m.b.t efficiënt registreren; doelen stellen en evalueren	Beperkt Gerealiseerd <i>Het traject is gestart in 2016, in 2017 zal dit traject gekoppeld moeten worden aan het EDI-traject.</i>
Starten traject 'afschaffen oudste kleuterdag'	Gerealiseerd <i>Het traject is gestart. Argumenten zijn uitgewisseld met als resultaat dat het voorstel tot afschaffing in 2017 is besproken met het team en nu ter instemming is aangeboden aan de MR.</i>
A2.2 Onderwijskundige ontwikkelingen Sociaal Emotioneel	
Rots en Water een plek geven in onze organisatie	Gerealiseerd <i>In schooljaar 2016-2017 faciliteert de school voor alle groepen 1 tot en met 6 vijf lessen Rots en Water. Daarnaast heeft de werkgroep een koppeling gemaakt tussen Rots- en Wateroefeningen en de SEO-lessen. Aandachtspunt voor 2017 is te volgen of de Rots- en Wateroefeningen ook ingezet worden.</i>
Optimaliseren van de mogelijkheden die Zien! ons biedt.	Gerealiseerd <i>Het team spreekt inmiddels dezelfde taal op het gebied van Zien! Jaarlijks wordt er door de groepsleerkracht een gesprek gevoerd met de IB-er over de SEO-ontwikkeling van de leerlingen uit de groep.</i>
Vastleggen van het pestbeleid	Gerealiseerd <i>Het beleid is opgesteld en vastgelegd en de school beschikt over een Anti-pestcoördinator.</i>
Evalueren van de inzet van de pestzuil	Gerealiseerd <i>Na evaluatie is afgesproken de pestzuil twee keer per jaar in te zetten. Eén keer voor de herfstvakantie, en één keer in mei tegelijk met het invullen van Zien!</i>

B. Passend Onderwijs	
Om de middelen van Passend Onderwijs goed te kunnen verantwoorden, is het onderscheid tussen basis- en extra ondersteuning duidelijk gemaakt.	Gerealiseerd
In de groepsplannen is de cyclus van handelingsgericht werken zichtbaar	Gerealiseerd <i>Op papier is dit zichtbaar. De realisatie in de praktijk heeft nog aandacht.</i>
De positionering van de ambulante begeleiders binnen het samenwerkingsverband is helder vastgelegd	Gerealiseerd
De school is in staat gericht onderwijsarrangementen te formuleren en deze uit te voeren	Gerealiseerd
Hoogbegaafde leerlingen hebben de mogelijkheid om een (half) dagdeel per week deel te nemen aan de plusklas	Gerealiseerd in 2015-2016 Beperkt gerealiseerd in 2016-2017 <i>Vanwege te grote groepen zijn de kinderen opgedeeld. Zij gaan nu 1,5 uur per week naar de plusgroep. Een aanpassing in het beleid moet ervoor zorgen dat het volledige aanbod voor Hoogbegaafde leerlingen in de klas wordt uitgevoerd en dat leerlingen die één of meerdere executieve functies moeten ontwikkelen daarbij (tijdelijk) ondersteund worden in de plusklas.</i>

C. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Tweemaal per jaar wordt door IB en de directeur een data-check-dag gepland, waarop de (tussen-) toetsresultaten en de stand van zaken rond vensters PO ed. worden gemonitord.	Gerealiseerd
Consolidatie van kengetallen wordt jaarlijks in het bestuur besproken. Kengetallen op het gebied van Cito, leerlingen-aantal, financiën, verzuim.	Gerealiseerd
In de periode december 2015 t/m maart 2016 zijn resp. de medewerkers-, ouder-, en leerlingtevredenheidsonderzoeken afgenomen. De resultaten zijn meegewogen voor de beleidskeuzes voor de periode 2016-2020	Gerealiseerd
Er is een schoolplan opgesteld voor de periode 2016-2020	Niet Gerealiseerd <i>Na de afronding van het missie-, visietraject en herinrichting van de schoolorganisatie wordt het schoolplan in de tweede helft van 2017 opgesteld.</i>
Via de info en de website zijn de uitslag van de tevredenheidsonderzoeken en het inspectiebezoek gecommuniceerd.	Gerealiseerd
Borgen kwaliteitszorg MT zie vierjarenplan	Beperkt gerealiseerd <i>In 2016 is hard gewerkt aan een stabiele basis waarop de kwaliteitszorg 'gebouwd' kan worden. Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces.</i>
Jaarlijks wordt het schoolplan, het bestuursverslag, de jaarrekening en de evaluatie op de onderwijsontwikkeling op de website gepubliceerd.	Gerealiseerd

3.2 Inspectie

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regels. Ook bekijkt de inspectie of de middelen voor het onderwijs rechtmatig worden besteed. Over de resultaten van het onderwijs rapporteert de inspectie aan het bestuur en de schoolleiding.

Werkwijze

- Jaarlijks voert de inspectie een risicoanalyse uit op basis van opbrengsten, jaarstukken en eventuele signalen over de school. Als er volgens de inspectie sprake is van een risico volgt nader onderzoek. Deze risicoanalyse wordt met het bestuur besproken. Vanuit die analyse wordt de mate van toezicht vastgesteld.
- De inspectie legt schoolbezoeken af. Alle scholen worden in principe ten minste eenmaal per vier jaar bezocht. Naar aanleiding van het schoolbezoek stelt de inspectie een rapport op en krijgt het bestuur de gelegenheid te reageren op de inhoud van het rapport.

Inspectiebezoek in 2016

Op 25 mei 2016 heeft de inspectie KBS Laurentius bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor het primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken. Het onderzoek heeft plaatsgevonden vanuit het nieuwe conceptwaarderingskader. In het conceptwaarderingskader staat hoe de inspectie werkt, wat zij beoordeelt en wanneer het onderwijs van voldoende kwaliteit is. De inspectie beoordeelt op de kwaliteitsgebieden; onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, kwaliteitszorg en ambitie (zie tabel rechtsboven).

KBS Laurentius heeft haar kwaliteit voldoende op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Tevens heeft medio 2016 het gesprek plaatsgevonden tussen bestuur en inspectie. In dit overleg is gesproken over de stand van zaken en de eventuele risico's. Daarnaast is gesproken over de bestuursverantwoordelijkheid en de scheiding tussen uitvoerende en toezichthoudende bestuurstaken.

	1	2	3	4
Onderwijsresultaten				
Resultaten				•
Onderwijsproces				
Aanbod			•	
Zicht op ontwikkeling			•	
Didactisch handelen			•	
Ondersteuning		•		
Schoolklimaat en veiligheid				
Schoolklimaat			•	
Veiligheid				•
Kwaliteitszorg en Ambitie				
Evaluatie en verbetering		•		
Kwaliteitscultuur		•		
Verantwoording en dialoog		•		

1 = zeer zwak

2 = zwak

3 = voldoende

4 = goed

Samenvatting van de belangrijkste oordelen

- De eindresultaten van de schoolverlaters voldoen ruimschoots aan de gestelde normen voor de kernvakken. De school kan echter minder goed aantonen dat de leerlingen ook vaardigheden in meer brede zin hebben ontwikkeld. Gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie hoort dit wel tot de mogelijkheden van de school.
- Het aanbod is voldoende breed en voldoet aan de kerndoelen. Er is veel 'in huis', zowel aan materiaal als aan expertise. Maar schoolbreed wordt hier niet optimaal gebruik van gemaakt.
- De ontwikkeling van de leerlingen brengt de school voldoende in beeld. Op basis hiervan kan worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen en groepen leerlingen. Leerlingen die extra zorg nodig hebben, ontvangen extra hulp. Maar wat beter moet is de planmatigheid van de zorg, de analyse van de zorgvraag en het stellen van concrete doelen.
- Het team handelt niet op basis van een samenhangend pedagogisch-didactisch concept en de verschillen tussen de leraren zijn dan ook (te) groot.
- Zowel de leerlingen, ouders, als het team zelf zijn trots op de sfeer. Het schoolklimaat is voorspelbaar, positief en betrouwbaar. De leraren besteden veel aandacht aan het welbevinden van de leerlingen.

- De school waarborgt de veiligheid. Zowel ouders, leerlingen als leraren bevestigen dit beeld en ervaren de school als veilig.
- De kwaliteitszorg is nu van onvoldoende kwaliteit en moet beter. Het team handelt niet vanuit een duidelijke, gezamenlijke gedragen visie. Ook de kwaliteitscultuur moet professioneler.

3.3 Voorkomen zittenblijvers

Streven vanuit het bestuursakkoord is <2 % doublures in de onderbouw per jaar in 2020.

	Doublure*	%	Verlengde school-loopbaan*	%
2015/2016	5/600	0,8%	5/109	4,5%
2014/2015	4/640	0,6%	5/99	5,1%
2013/2014	6/656	0,9%	4/102	3,9%
2012/2013	13/672	1,9%	4/99	4,0%
2011/2012	16/654	2,4%	8/112	7,1%

Doublure: Leerling met hetzelfde leerjaar gedurende twee of meer schooljaren in leerjaar 3 tot en met 8.

Verlengde schoolloopbaan: Leerling die de leeftijd van 7 jaar heeft bereikt op of voor 1 oktober van leerjaar 3

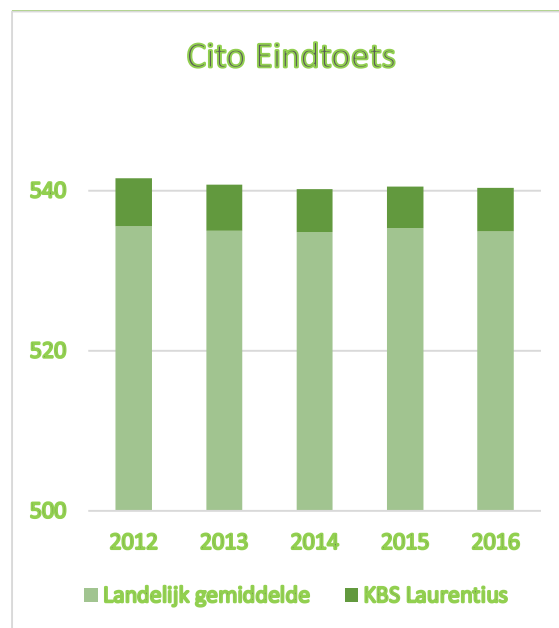
In de afgelopen jaren is het aantal leerlingen dat doubleert langzaam afgenomen.

3.4 Opbrengsten en resultaten

KBS Laurentius maakt voor het in kaart brengen van de ontwikkelingen van de kinderen gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de door CITO ontwikkelde toetsen en methode gebonden toetsen. De administratie ervan gebeurt met het webbased leerlingadministratieprogramma ParnasSys. Er is een toetskalender opgesteld. Jaarlijks nemen alle leerlingen deel aan de Centrale eindtoets. KBS Laurentius heeft ook in 2016 gekozen voor de Cito-Eindtoets.

2012	2013	2014	2015	2016
541,5	540,7	540,2	540,5	540,3

De cijfers zijn de ongecorrigeerde scores die in Vensters-PO zijn gepubliceerd en ook door de inspectie worden gehanteerd.



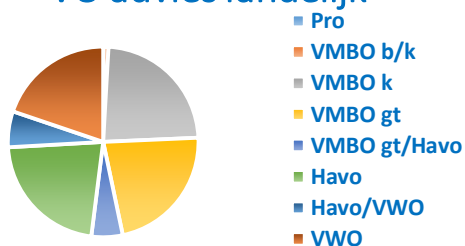
Hoewel de eindresultaten van groot belang zijn, is het minstens zo belangrijk naar de tussenopbrengsten te kijken. Een analyse van die cijfers maakt het mogelijk interventies te plegen. In maart/ juli vonden de jaarlijkse analysegesprekken plaats tussen de directeur en de intern begeleiders. Belangrijk onderdeel daarvan is de bespreking van de tussenopbrengsten en de stappen die gezet zijn.

3.5 Doorstroom naar het voortgezet onderwijs

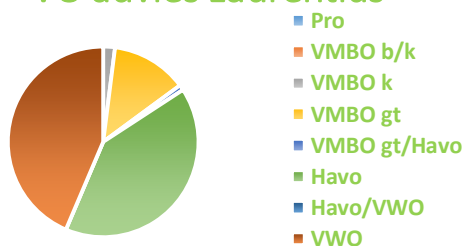
Aan het einde van het schooljaar 2015-2016 stroomden 120 leerlingen van de hoogste groep door naar het voortgezet onderwijs. Onderstaande tabel toont een overzicht van de schooladviezen die deze kinderen hebben gekregen.

Advies VO	% NL	% Lau
Praktijkonderwijs	00,1	00,0
VMBO basis/kader	00,8	00,0
VMBO kader	23,4	02,0
VMBO gemengd/theoretisch	22,4	12,9
VMBO theoretisch/ Havo	05,3	00,9
Havo	22,1	40,6
Havo/ VWO	06,1	00,0
VWO	19,8	43,6
Totaal	100	100

VO advies landelijk



VO advies Laurentius



3.6 Toelatingsbeleid

Ons voedingsgebied bestaat de wijk Ginneken en de randgebieden van de aangrenzende wijken. Aanvragen voor kinderen uit (delen van) wijken die niet tot ons voedingsgebied behoren, worden in eerste instantie doorverwezen naar een school in de betreffende wijk.

Kinderen zijn vanaf hun vierde verjaardag toelaatbaar tot het basisonderwijs en dus vanaf die dag welkom op onze school. Hiervan kan worden afgeweken als:

- de groepsgrootte van de groepen 1/2 daartoe aanleiding geeft;
- de sociale verhoudingen in een groep daartoe aanleiding geven en/of
- het aantal zorgleerlingen dermate groot is dat de gewenste minimale begeleiding van de reeds aanwezige leerlingen niet meer gerealiseerd kan worden.

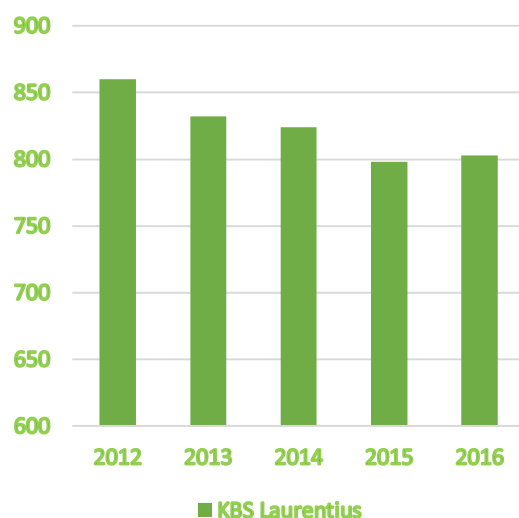
Zijn een of meerdere van bovenstaande zaken aan de orde dan kunnen de ouders/verzorgers dringend worden verzocht hun zoon/dochter niet eerder dan m.i.v. de eerste schooldag van het nieuwe schooljaar onze school te laten bezoeken.

Voor de leerlingen waarop de WEC (Wet op de Expertise Centra) van toepassing is of zou kunnen zijn en zij-instromers, geldt een aparte procedure.

3.7 Ontwikkeling aantal leerlingen

Op teldatum 1 oktober 2015 werden 798 kinderen geteld. Op teldatum 1 oktober 2016 bedroeg het leerlingaantal 803. Daarmee is het leerlingaantal ten opzichte van 2015 met 5 kinderen gegroeid (+ 0,6%).

aantal leerlingen



3.8 Tussentijdse uitstroom leerlingen

Niet alle leerlingen voltooien hun schoolloopbaan op KBS Laurentius. Veelal is een verhuizing de oorzaak van het vroegtijdig verlaten van onze school. In incidentele gevallen kunnen wij onvoldoende tegemoetkomen aan de specifieke onderwijsbehoefte van het kind.

	verhuizing	(V)SO	SBO
2011	17	2	2
2012	17	0	0
2013	26	0	0
2014	12	0	0
2015	10	0	1
2016	7	1	0

3.9 Passend onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs heeft het Regionale samenwerkingsverband Breda EO het ondersteuningsplan 2014 – 2018 vastgesteld. Hierin staan alle gezamenlijke afspraken omtrent leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Uitgangspunt is: Waar mogelijk thuisnabij, waar noodzakelijk op een kwalitatief goede specifieke onderwijsvoorziening!

Het Ondersteuningsplan is te lezen op de site van het samenwerkingsverband:

www.rsvbreda.nl/po

Alle middelen die de stichting ontvangt voor passend onderwijs worden voor basis-, lichte en extra ondersteuning ingezet (zie hoofdstuk 7). In de praktijk worden onderwijsassistenten en specialisten gekoppeld aan de leerlingen met een (specifieke) ondersteuningsbehoefte.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

In 2013 heeft KBS Laurentius evenals alle scholen van het regionale samenwerkingsverband een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. In 2017 wordt het schoolondersteuningsprofiel herzien.

Versterken van de basis

Passend onderwijs vraagt in eerste instantie een sterke basiskwaliteit van de leerkracht: goed klassenmanagement, gedifferentieerde instructie en een opbrengst- en handelingsgericht werkwijze.

Netwerk interne begeleiders

Het bestaande netwerk van intern begeleiders is een 'lerend netwerk' dat zich vooral richt op de versterking van de basisondersteuning.

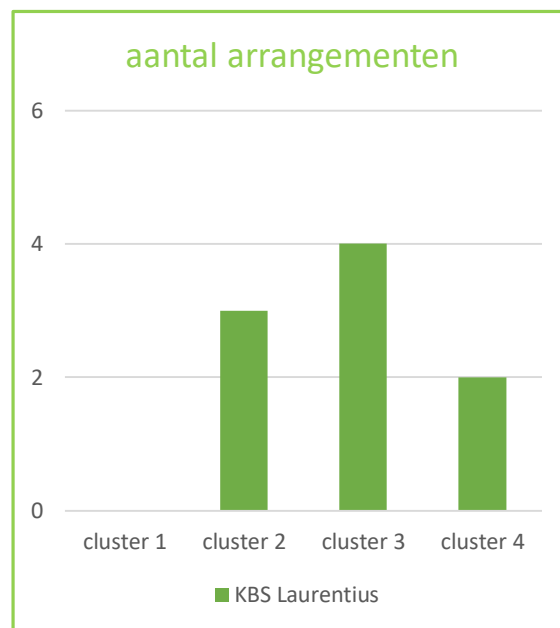
Ontwikkelingen in 2016

In essentie heeft de focus gelegen op de inhoud van het schoolondersteuningsprofiel, het versterken van opbrengst- en handelingsgericht werken, het volgen van de ondersteuningsroute, werken met het groeidocument (ontwikkelingsperspectief) en de inzet van de ambulant begeleiders.

Arrangementen voor extra ondersteuning

Binnen het samenwerkingsverband wordt gesproken van extra ondersteuning wanneer voor de begeleiding van leerlingen naast de groepsleerkracht extra personeel wordt ingezet.

Scholen vragen arrangementen voor extra ondersteuning aan bij het samenwerkingsverband. Wanneer een arrangement wordt toegekend ontvangt de school extra middelen om de begeleiding te realiseren.



Cluster 1: Kinderen met een visuele beperking

Cluster 2: Dove en slechthorende kinderen; kinderen met ernstige spraak- taalproblemen

Cluster 3: Kinderen met lichamelijke en geestelijke beperkingen, langdurig zieke kinderen

Cluster 4: Kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen

Het hoogbegaafde en meerbegaafde kind

In 2016 heeft er een bijstelling plaats gevonden daar het aantal plaatsen in de plusklassen niet langer toereikend was. Er komen hierdoor wellichts meer kinderen minder tijd naar de plusklas. Een herziening van het structurele aanbod in de groep voor (hoog)begaafde kinderen is gewenst. Hierdoor zal de behoefte tot deelname aan de plusklas afnemen.

3.10 Klachtenbeleid

Klachtenregeling

Klachten worden volgens de vastgestelde klachtenregeling behandeld (Kwaliteitswet). In deze regeling staat door wie en op welke wijze een klacht kan worden ingediend. Ook is opgenomen hoe het bestuur ingediende klachten behandelt.

De stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is aangesloten bij de Bond VKO (besturenbond) en middels deze organisatie zijn de landelijke klachtenregelingen {Landelijke klachtencommissie onderwijs, Landelijke commissie voor geschillen WMS (wet medezeggenschap scholen), Landelijke bezwarencommissie functiewaardering van toepassing.

In de klachtenregeling van de stichting is opgenomen dat KBS Laurentius een interne vertrouwenspersoon heeft. De interne vertrouwenspersoon is het eerste aanspreekpunt voor een klager. Een klager wordt door de vertrouwenspersoon bijgestaan en zo mogelijk begeleid bij het zoeken naar oplossingen. Het bestuur ziet de interne vertrouwenspersoon als een belangrijke schakel om officiële klachten te voorkomen. Op KBS Laurentius zijn twee interne vertrouwenspersonen aangesteld (voor kinderen, collega's en ouders).

Aard van de klachten

Er zijn bij het bestuur geen officiële klachten ingediend. Er is in 2016 drie keer contact opgenomen met een interne vertrouwenspersoon. De aard van dit contact is divers. Een klacht betrof het pedagogisch handelen van een leerkracht. Een klacht betrof de thuissituatie en de invloed hiervan op het werk. Een klacht betrof de werkbeleving van een collega.

Uitvoering van de klachtenregeling

Alle klachten zijn naar tevredenheid van de melders afgehandeld.

3.11 Dagarrangementen en verbreding

Meerdere kinderopvangorganisaties in de wijk verzorgen buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten voor kinderen van onze school. Kober kinderopvang is zelfs gehuisvest in ons gebouw aan de Viandenlaan.

In de komende jaren zullen wij onderzoeken met welke organisatie(s) wij een nauwere samenwerking zullen realiseren.

Tussenschoolse opvang

Uit het DUO-tevredenheidsonderzoek komt naar voren dat de tevredenheid omtrent de

overblijfsvoorziening laag is (5,6 t.o.v. 7,4). Met Koberkinderopvang zijn aanvullende afspraken gemaakt. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar het beschikbaar stellen van extra ruimtes en de aanschaf met nieuw meubilair.

Daarnaast zoeken wij naar verdere verbeteringen, bijvoorbeeld door de overblijfsperiode te verkorten of door betere afspraken te maken met de opvangorganisatie waarmee al samengewerkt wordt.

Continuïteit

Het onderzoek dat in 2015 is aangekondigd ten aanzien van andere schooltijden is niet uitgevoerd. Het bestuur is voornemens dit onderzoek in 2017 uit te voeren. Bij het onderzoek zullen leerkrachten en ouders betrokken worden.

3.12 Veiligheid

Kinderen en medewerkers moeten in een prettig en veilig schoolklimaat kunnen werken. Dat betekent een verzorgde leeromgeving en een veilige sfeer.

Er is een sociaal veiligheidsplan. Een belangrijk onderdeel van dit veiligheidsplan is een actief beleid tegen het pesten van leerlingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de "Pestzuil".

Uit het tevredenheidsonderzoek en de pestzuil blijkt dat er op KBS Laurentius weinig gepest wordt.

3.13 ICT

Investeren in hardware en software

In 2010 zijn tien digiborden aangeschaft voor de groepen 3 tot en met 8. Deze borden zijn in 2017 afgeschreven. Eind 2016 is een start gemaakt met de inventarisatie van te vervangen digiborden en printers. In 2017 zal de aanbesteding plaatsvinden.

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

FOKKE & SUKKE LEREN HET JARGON

validiteit.. Parnassys... SPSS... morfosyntactisch...
kwaliteitswijzer... taalruimte...
feedback... high
context...impliciet

Ja! Heel goed... nu nog
zinnen ervan maken



RGY

4. Kwaliteitszorg en maatschappelijke verantwoording

Het huidige overheidsbeleid is erop gericht dat de schoolbesturen meer verantwoordelijkheid krijgen over de kwaliteit van de eigen scholen. Er is meer vrijheid om beleid te ontwikkelen en middelen te besteden, maar daar staat tegenover dat een bestuur zich gedetailleerder moet verantwoorden over de kwaliteit van de school/scholen. Voor onze school, als eenpitter, is het daarom belangrijk dat het toezichthoudend bestuur en het managementteam goed zicht en grip hebben op de kwaliteitsbepalende factoren. De afgelopen jaren is intern geconstateerd dat de kwaliteitszorg vernieuwing behoeft. Bij de selectie van de nieuwe directeur is gezocht naar een directeur die wat betreft kwaliteitszorg (en daarmee cyclisch handelen) voldoende competenties in huis heeft om de kwaliteitszorg een stevige impuls te geven. In 2016 is hard gewerkt aan een stabiele basis waarop de kwaliteitszorg 'gebouwd' kan worden. Cyclisch handelen en kwaliteitszorg hebben een hoge prioriteit in het schoolontwikkelingsproces.

De kwaliteit van het onderwijs wordt gemonitord door het toezichthoudend bestuur en door het managementteam. De doelstellingen op het gebied van monitoren en verbeteren van kwaliteit en de mate waarin deze zijn gerealiseerd zijn weergegeven in paragraaf 3.1C

4.1 Het monitoren van de kwaliteit door het managementteam

Het MT houdt zicht op de kwaliteit van het onderwijs met behulp van de volgende instrumenten:

- ParnasSys, tweemaal per jaar wordt door IB en directeur van de Cito-gegevens een data-analyse gemaakt. Naast de Cito-gegevens worden ook de doorstroomgegevens, doublures, en leerlingaantallen uit ParnasSys gegenereerd.
- Kwartaalrapportages, vanuit AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur.
- Ziekteverzuim, vanuit MK-Basics en AFAS worden gegevens gegenereerd door de directeur
- Duo-onderzoek, om de twee jaar wordt de tevredenheid bij leerlingen, ouders en medewerkers onderzocht.
- Inspectie, om de vier jaar wordt de school door de inspectie beoordeeld op de kwaliteitsgebieden; onderwijsresultaten, onderwijsproces, schoolklimaat en veiligheid, kwaliteitszorg en ambitie.

4.2 Het monitoren van de kwaliteit door het toezichthoudend bestuur

Het bestuur wordt over de bovenstaande kwaliteitsgebieden op basis van de gegenereerde gegevens geïnformeerd. Het bestuur werkt met een strategische planningscyclus, gekoppeld aan de rapportagemomenten.

4.3 Doelen voor de toekomst

Aangezien cyclisch handelen en kwaliteitszorg een hoge prioriteit hebben binnen het schoolontwikkelingsproces gegeven we graag aan welke doelen we op dit gebied in 2017 willen bereiken.

- Op basis van de missie en visie wordt een nieuw schoolplan opgesteld. In dit schoolplan worden de ontwikkelpunten voor de komende vier jaar nader uitgewerkt. Vervolgens wordt elk jaar een jaarplan opgesteld waarin de doelen voor dat jaar worden vastgelegd.
- Er wordt vastgesteld op welke manier de kwaliteit van het onderwijs op pedagogisch- en didactisch gebied in de klas gemonitord wordt en op welke manier dat vormgegeven gaat worden binnen de kwaliteits- en gesprekkencyclus.
- De organisatiestructuur wordt veranderd. In de nieuwe structuur zijn meer mensen betrokken bij de kwaliteitscyclus. Doelstelling is leerkrachten meer verantwoordelijk te maken voor de schoolontwikkeling.

- Door het bestuur en de directeur wordt onderzocht hoe het bestuur tijdig en volledig geïnformeerd kan worden om de verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Het bestuur zal echter niet afwijken van de toezichthoudende positie.

4.4 DUO-tevredenheidsonderzoeken

Eens in de twee jaar wordt onder leerlingen, ouders en medewerkers de tevredenheid gemeten door DUO-onderwijsonderzoek. Door de resultaten van KBS Laurentius te vergelijken met andere scholen ontstaat inzicht in de sterke- en ontwikkelpunten van de school. Alle leerlingen van de groepen 6 tot en met 8 hebben de vragenlijst ingevuld. 222 ouders hebben de vragenlijst ingevuld; wat een respons betekent van 41%.

Wanneer de algemene resultaten worden bekeken, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De algemene tevredenheid van leerlingen (8,3) en ouders (7,8) ligt 0,2 boven het landelijk gemiddelde.
- De algemene tevredenheid van medewerkers (7,9) ligt 0,4 onder het landelijk gemiddelde.
- Ouders beoordelen de school als goed, het merendeel van de ouders geeft aan dat hun kind de school (erg) leuk vindt. Ouders zijn tevreden over het onderwijs, de leerkracht, de sfeer en de voorzieningen. Ouders zien kansen tot verbetering m.b.t. begeleiding, schoolleiding/directie en communicatie.
- Leerlingen zijn tevreden over de school. Ze zijn zeer tevreden over de sfeer, de leerkrachten, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de voorzieningen. Leerlingen zien kansen tot ontwikkeling m.b.t. onderwijs en extra activiteiten.
- Medewerkers zijn tevreden met hun werk en zeer trots op hun school. De medewerkers zijn (zeer) tevreden over de hoofdaspecten onderwijs, sfeer, inhoud van het werk, directeur, persoonlijke ontwikkeling en werkomstandigheden. Kansen tot verbetering van de tevredenheid van medewerkers liggen bij de aspecten; MT, communicatie, werkdruk en arbeidsvoorwaarden. Aandachtspunt is dat er op twaalf van de vijftien hoofdaspecten lager gescoord wordt dan de vorige meting in 2013.

5. Personeel



5. Personeel

5.1 Doelstellingen 2016

Competente en betrokken directeur/MT-leden, interne begeleiders en leerkrachten maken het onderwijs en bepalen in hoge mate de kwaliteit van het onderwijs. Iedere medewerker beschikt over specifieke kwaliteiten. Het personeelsbeleid van de stichting is erop gericht om die kwaliteiten te herkennen, verder

te ontwikkelen en in ieder geval goed te benutten. Het personeelsbeleid is gebaseerd op wettelijke verplichtingen en afspraken zoals beschreven in het taakbeleid van de stichting. Door de nieuwe directeur en het team is veel tijd geïnvesteerd om met elkaar kennis te maken, af te stemmen en een cultuurveranderingsproces op te starten.

Doelstellingen

A. Verdere professionalisering van personeel	
Professionaliseringstraject is beschreven in relatie met het schoolplan	Beperkt gerealiseerd <i>Er zijn zeker relaties tussen de professionaliseringstrajecten en de doelen van de school, deze kunnen echter beter uitgewerkt en beschreven worden. Doel voor de toekomst</i>
Er is een onderscheid tussen teamscholing en individueel scholingsaanbod	Gerealiseerd
Elke leerkracht heeft een bekwaamheidsdossier en heeft een persoonlijk ontwikkelplan opgesteld.	Beperkt gerealiseerd <i>Behoeft aandacht</i>
De schoolleider staat geregistreerd in het schoolleidersregister en werkt structureel aan herregistratie.	Gerealiseerd
Begeleiders van Studenten en de stagecoach zijn bekwaam in het competentiegericht begeleiden.	Gerealiseerd
Met alle personeelsleden is een functioneringsgesprek gevoerd.	Gerealiseerd
Met de nieuwe directeur is een functioneringsgesprek gevoerd door het bestuur.	Gerealiseerd
Op school zijn LB functies vastgesteld en leerkrachten zijn benoemd in deze functies	Gerealiseerd <i>In de toekomst behoeft het evalueren op uitvoering van de functie aandacht.</i>
B. Een evenwichtige taaktoedeling aan het personeel	
Vanwege onvrede en onduidelijkheid m.b.t de uitvoering van de cao is het team door de nieuwe directeur opnieuw geïnformeerd.	Gerealiseerd
Taakbeleid is opgesteld.	Gerealiseerd <i>Het beleid moet nog worden vastgesteld door de MR.</i>
De school hanteert een normjaartaakmodel.	Gerealiseerd
Leerkrachten ontvangen en uitdraai van de normjaartaak en kennen hun rechten en plichten.	Gerealiseerd
Het model normjaartaak is geëvalueerd.	Gerealiseerd
Alle leerkrachten hebben een evenwichtig takenpakket passend bij normjaartaak en voeren deze conform afspraken uit.	Gerealiseerd <i>Sommige collega's werken op eigen verzoek aan meer taken dan strikt noodzakelijk. Dit is in goede harmonie afgesproken en is mogelijk vanwege het overlegmodel.</i>

C. Monitoren Ziekteverzuim	
Het ziekteverzuim ligt onder het landelijkgemiddelde (5,0)	Gerealiseerd <i>Ziekteverzuim was in 2016 4,38%</i>
De directeur kent het verzuimcijfer en stuurt hierop.	Gerealiseerd <i>De directeur ziet richting de toekomst nog kansen en mogelijkheden om door preventieve maatregelen te proberen ziekteverzuim verder omlaag te brengen. De directeur is voornemens om in de toekomst verzuimbeleid op te stellen.</i>
Er is een analyse gemaakt van het eigenrisicodragerschap	Gerealiseerd
D. Vervangingsbeleid	
Implementatie Wet Werk en Zekerheid	Gerealiseerd <i>Door implementatie van de wet, zijn vanwege verplichtingen drie vervangers in diens gekomen. Door grote inspanning en loyaliteit van het team zijn ongewenste verplichtingen aan nieuwe vervangers voorkomen. Per 01-01-2017 sluit de school aan bij Leswerk.</i>

5.2 Collectieve scholingstrajecten

Het inrichten van collectieve scholingstrajecten biedt kansen voor de organisatie. Gezamenlijk wordt doelbewust verder geprofessionaliseerd op gebieden die aansluiten bij de schoolontwikkeling. Aandachtspunt daarbij is ervoor te zorgen dat deze professionalisering, daar waar mogelijk, gebruikt kan worden voor herregistratie in het toekomstige lerarenregister. In 2016 is onderzocht welke partijen ons zouden kunnen ondersteunen bij het implementeren van een samenhangend pedagogisch-didactisch concept. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een samenwerking met EDUX. Zij gaan ons ondersteunen bij het implementeren van het Expliciete Directe Instructie (EDI) model. Scholingstrajecten zullen beschreven worden in relatie tot het schoolplan.

5.3 Bekwaamheidsdossier

Voor een goede basiskwaliteit is het inzetten van de gesprekkencyclus inclusief POP-gesprekken erg belangrijk. De komende jaren zullen zowel de gesprekkencyclus, als de instrumenten die daarvoor gebruikt worden, als de spreiding over de collega's die betrokken zijn bij de uitvoering van de gesprekkencyclus, verbeterd moeten worden. Leerkrachten moeten aangemoedigd worden om systematisch hun scholingsactiviteiten op te nemen in hun bekwaamheidsdossier.

5.4 Lerarenregister

Vanaf 2017 zijn alle leraren verplicht zich te registreren in het Lerarenregister en alleen geregistreerde leraren mogen de verantwoordelijkheid dragen voor een klas. Dat is het doel van het wetsvoorstel Lerarenregister waarmee de ministerraad heeft ingestemd op voorstel van staatssecretaris Dekker (Onderwijs). Het lerarenregister is een initiatief van de Onderwijscoöperatie, een samenwerking van vakorganisaties en onderwijsvakbonden. Het register bestaat al een paar jaar. Tot nu toe gebeurt inschrijving echter op vrijwillige basis. Leraren die geregistreerd staan, werken aan hun professionalisering om te voldoen aan de eisen van de herregistratie. Tegelijkertijd mogen schoolbesturen leraren die niet in aanmerking komen voor herregistratie, niet meer inzetten als volwaardig leerkracht. De afgelopen jaren hebben 30.000 leraren zich ingeschreven in het lerarenregister, dat is nog geen 15% van de leraren. (Bron www.POraad.nl)

De school houdt de ontwikkelingen rondom de invoering van het lerarenregister in de gaten. Volgens de meest recente berichtgeving wordt de invoering van het verplicht registreren een jaar uitgesteld.

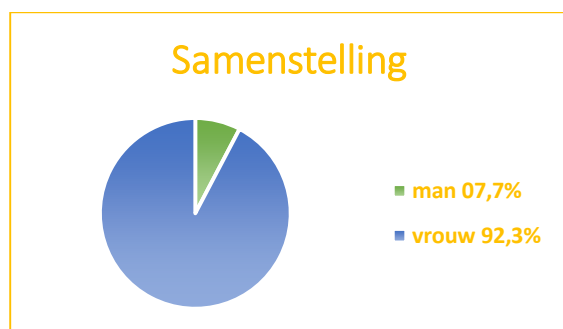
5.5 Schoolleidersregister

Het schoolleidersregister PO is door de cao-partijen in het primair onderwijs opgericht om het vak schoolleider primair onderwijs te versterken en hen te faciliteren om verder te professionaliseren. Bij de aanname van de nieuwe

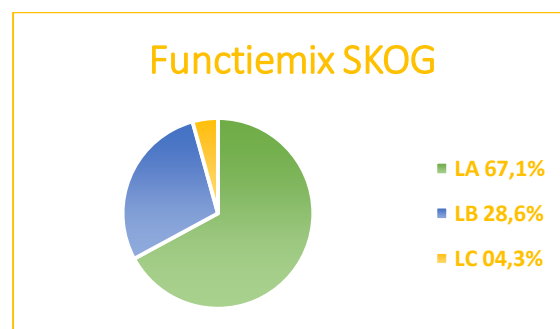
directeur is de inschrijving in het schoolleidersregister een criterium geweest. De huidige directeur staat geregistreerd en werkt actief aan het onderhouden van de registratie.

5.6 Personele bezetting

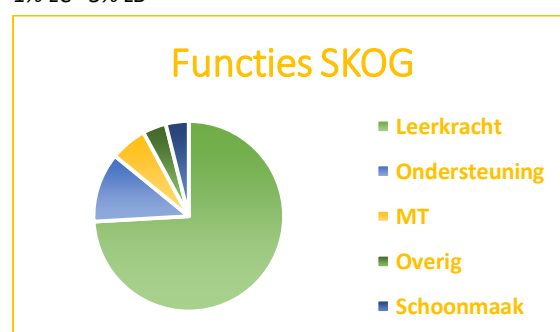
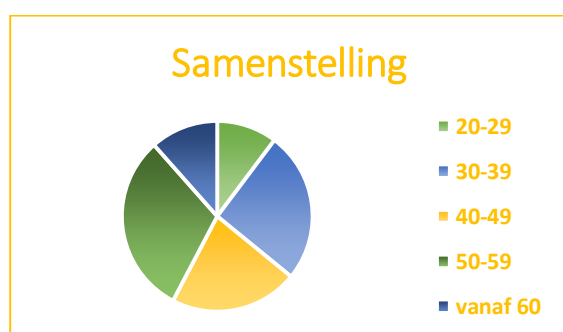
In 2016 waren er gemiddeld 78 personeelsleden werkzaam bij onze stichting. Onderstaande tabel geeft onze personeelssamenstelling weer per geslacht en leeftijdscategorie.



brengen in het basisonderwijs. Hiermee hoopt men het hoofd te kunnen bieden aan het dreigende tekort aan leerkrachten. De standaardfunctie voor een leerkracht is LA. Met een LB-functie en LC-functie is die functie verzawaard door hogere kwaliteitseisen, verantwoordelijkheden en specialisaties toe te voegen. De volgende LB-functies en LC-functies in werktijdfactor (wtf) en in aantal zijn gecreëerd vanaf 2010.



1% LC= 3% LB



5.7 Evenwichtige taaktoedeling

Sinds juni 2016 maakt de school voor het invullen van de normjaartaken gebruik van het programma Cupella. Met dit rekenmodel worden met elke werknemer goede afspraken gemaakt over de taken die naast het lesgeven nog moeten gebeuren (lesvoorbereiding, scholing, schooltaken). Deze afspraken worden voor aanvang van het schooljaar gemaakt en vastgelegd. Bij aanvang van schooljaar 2016-2017 is gebruik gemaakt van de afspraken zoals deze het jaar daarvoor waren vastgelegd. In de laatste maanden van 2016 is het taakbeleid geëvalueerd, aangepast en ter instemming aangeboden aan de medezeggenschapsraad.

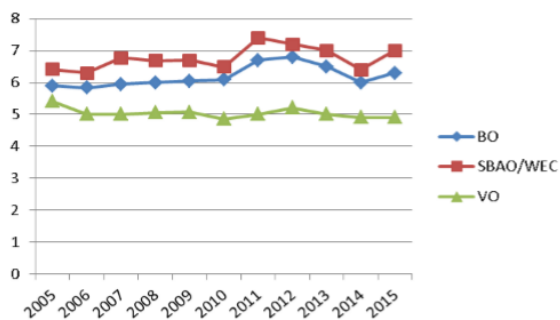
Wanneer het overschot aan LC-functies (2,3%) wordt omgezet naar LB-aanstellingen realiseert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken 35,5% LB-functies. Landelijk ligt dit cijfer op 26,0% (2016). In het primair onderwijs blijft de realisatie achter bij de doelstellingen (2010). Deze doelstellingen voorzien in 40% LB- en 2% LC-aanstelling.

5.8 Functiedifferentiatie

In 2016 is de functiemix ingevuld als uitvloeisel van het Actieplan Leraar. Dat actieplan is bedoeld om het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken en meer differentiatie aan te

5.9 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bedroeg vanaf 2009 tot 2015 respectievelijk 5,77%, 6,4%, 4,36%, 4,8%, 5,09%, 5,68% en 3,46%. In het kalenderjaar 2016 lag het gemiddeld ziekteverzuimpercentage op 4,38%. Dat is onder het landelijk gemiddelde (6,3%) maar hoger dan in 2015. Die stijging wordt vooral veroorzaakt door het kort verzuim. Daarnaast is het lang verzuim toegenomen. Dit betreft zowel klachten voortkomend uit persoonlijke omstandigheden, als medische en werkdruk gerelateerde klachten.



Landelijke verzuimpercentages

bron: DUO

	2015	2016
Aantal fte	49,54	49,52
Aantal meldingen	22	46
ZVP	3,46%	4,38%
ZMF	0,44	0,93
GZVD	44,30	28,40
Kort (→ 8 dagen)	13	33
Middel (8-43 dagen)	6	6
Lang (43-366 dagen)	3	7
Extra Lang (366 →)	2	1

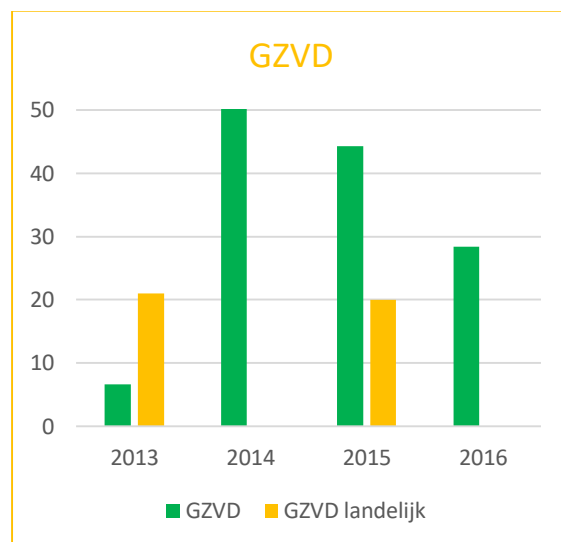
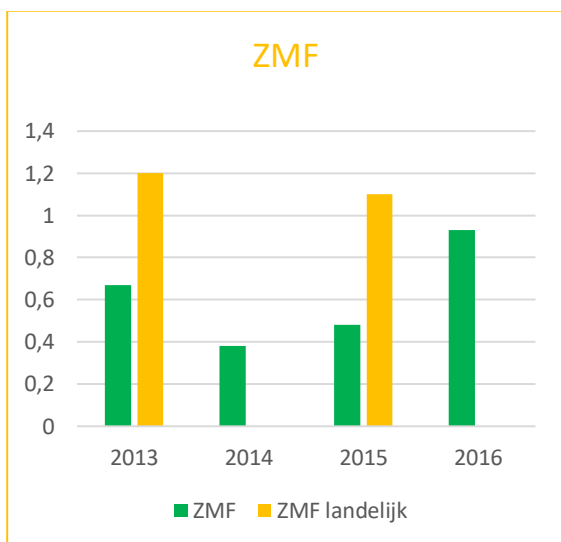
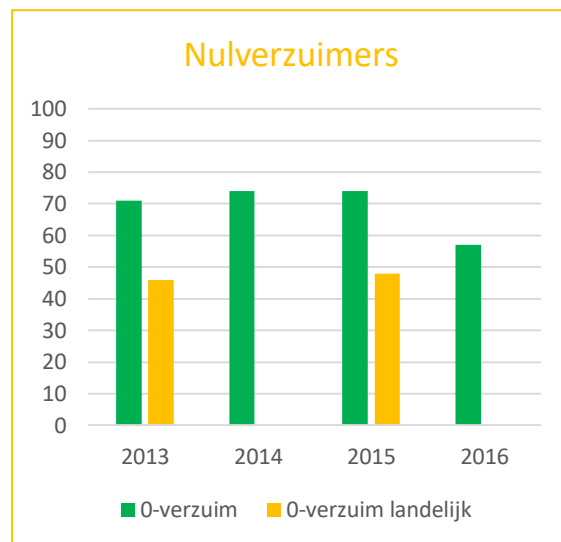
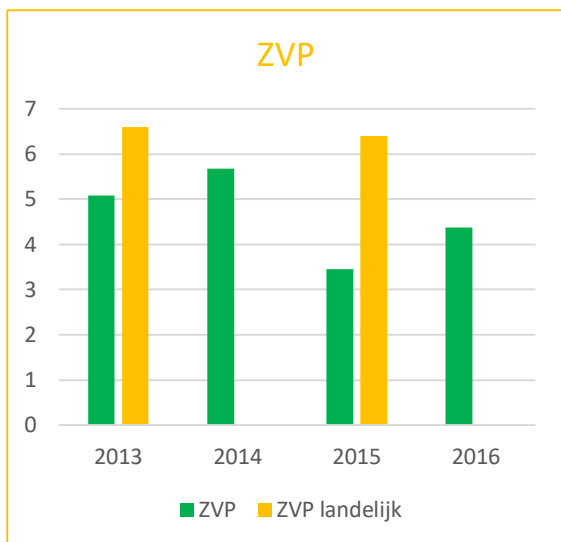
Het aantal geregistreerde ziekmeldingen in 2016 is ten opzichte van 2015 fors toegenomen. De gemiddelde verzuimduur is echter sterk afgenomen.

De gegevens uit het verleden zijn echter niet representatief daar het (kortdurend) verzuim niet consequent is doorgegeven.

Ten opzichte van de landelijke gemiddelden voor het primair onderwijs doen wij het goed. Zowel het ziekteverzuimpercentage (ZVP), als de ziekmeldingsfrequentie (ZMF), als het nulverzuim (0-verzuim) scoren beter dan het landelijk gemiddelde voor het primair onderwijs. De gemiddelde ziekteverzuimduur (GZVD) wijkt echter in negatieve zin af. In 2017 zal de nadruk worden gelegd op het verlagen van de ziekteverzuimduur.

5.10 Arbodienst

Met de MKBasics (onderdeel van de ArboUnie) is een overeenkomst afgesloten voor de begeleiding van het verzuim.



6. Huisvesting



6. Huisvesting

6.1 Breedsaam: participatie doordecentralisatie huisvesting

Sinds oktober 2014 participeert Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken in een coöperatie van de gezamenlijke besturen primair onderwijs stad Breda (Breedsaam). Deze coöperatie is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting.

6.2 Meerjarenonderhoudsplan

Breedsaam heeft een meerjarenonderhoudsplan voor beide schoolgebouwen (Viandenlaan, Van Gaverenlaan) opgesteld.

6.3 Verbouw/renovatieplan hoofdgebouw

Het hoofdgebouw aan de Van Gaverenlaan is, met uitzondering van de aanbouw, gerenoveerd. Het gebouw is medio 2015 in gebruik genomen. In 2017 zal ook de aanbouw worden

aangepakt. Het gebouw aan de Viandenlaan is nieuwbouw. Er is een probleem ten aanzien van de geluidsoverdracht tussen de lokalen. De verantwoordelijke aannemer werkt aan een structurele oplossing.

6.4 Veiligheid/Toegankelijkheid

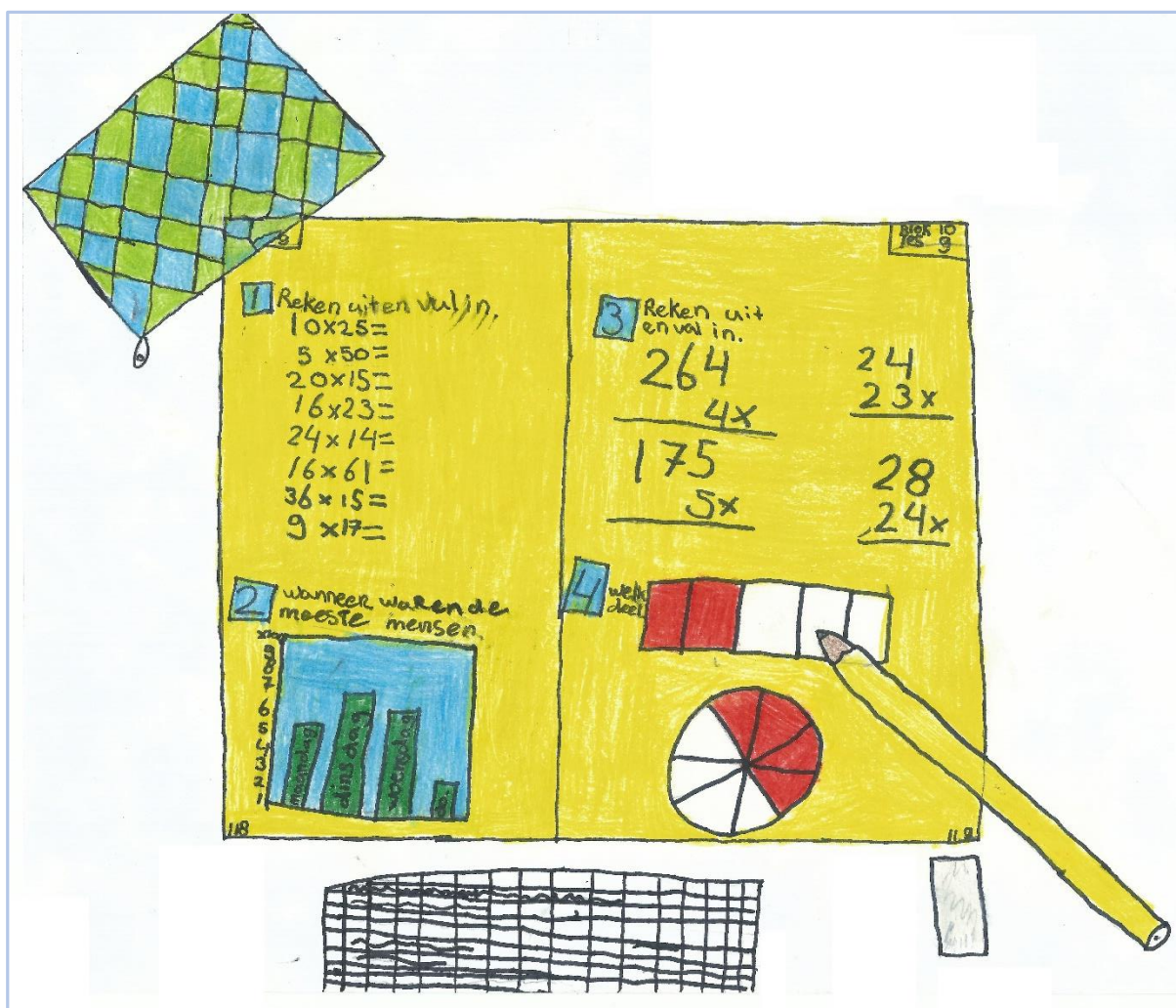
De gebouwen zijn voorzien van een brand- en inbraakalarm. Deze worden jaarlijks gecontroleerd.

In beide gebouwen (Van Gaverenlaan en Viandenlaan) is een gehandicaptenlift aanwezig. Alle locaties zijn daardoor toegankelijk voor mindervaliden.

Jaarlijks worden meerdere ontruimingsoefeningen gehouden, zowel aangekondigd als on-aangekondigd. Deze oefeningen worden door de BHV-ers geëvalueerd.



7. Financiën



7. Financiën

7.1 Het financiële beleid over 2016

Goed financieel beleid kent twee belangrijk pijlers: gedegen structureel risicomanagement en het borgen van financiële continuïteit. Beiden pijlers komen uitgebreid aan bod in hoofdstuk 8. Maar eerst wordt een overzicht van de doelstellingen en het resultaat over 2016 gegeven. Daarna wordt vanuit de pijlers verder gesproken over het boekjaar 2016.

7.2 Doelstellingen 2016

Voor het boekjaar 2016 heeft het bestuur een werkplan met doelstellingen voor het betreffende boekjaar opgesteld. Hierna volgt een korte omschrijving van de gestelde doelstellingen en een uiteenzetting over de wijze waarop hier invulling aan is gegeven. In de navolgende paragrafen wordt verder ingegaan op deze doelstellingen.

Doelstellingen

A. Financiën	
Werven directeur met financiële kennis	Gerealiseerd <i>De directeur is getoetst op financiële kennis.</i>
Onderzoek uitbesteden financiële administratie	Gerealiseerd <i>Met ingang van 1 januari 2017 verzorgt Van Oers accountancy en advies</i>
Verder professionaliseren van de financiële administratie (procedures, efficiëntere werkprocedures, taken/functies, etc.)	Gerealiseerd <i>De rekeningenstroom verloopt efficiënter en is duidelijker</i>
Aanpassingen en verbeteringen jaarverslag 2015	Gerealiseerd

Toelichting

- Vooruitlopend op het vertrek van de adjunct-directeur (portefeuille financiën) is de nieuw aangetrokken directeur getoetst op zijn financiële kennis.
- Aan de nieuwe directeur is gevraagd onderzoek te verrichten naar het uitbesteden van de financiële administratie. Eind 2015 heeft de samenwerkingspartner (OSG) na een faillissement een doorstart gemaakt (Helder). Met Helder is een jaarcontract overeengekomen. Onderzoek heeft geresulteerd in een nieuwe samenwerkingspartner, namelijk Van Oers accountancy en advies.
- De kas-, bank- en rekeningenstroom is aangepast. Er is meer transparantie en uniformiteit.
- Aanpassingen en verbeteringen jaarverslag 2015. Er is gekozen voor een nieuwe

lay-out en opzet. Dit zal in 2017 verder worden uitgewerkt.

7.3 Het resultaat over 2016

Het jaar 2016 is afgesloten met een negatief resultaat van € 85.249. Er werd een negatief resultaat begroot van € 19.245. Er is dus sprake van een negatieve afwijking van de begroting van € 66.000. De belangrijkste oorzaken van deze afwijking zijn gelegen in de administratiekosten (€ 35.000), de leermiddelen (€ 26.000) en de TSO-kosten (€ 10.000). De rest van het verschil zit in iets hogere loonkosten, iets hogere afschrijvingen en lagere huisvestingskosten. Waarbij tevens opgemerkt kan worden dat de baten hoger zijn dan begroot.

Samenvatting Exploitatie			
	Begroting 2016	Realisatie2016	Realisatie2015
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	3.683.358	3.710.857	3.632.891
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	9.500	7.811	8.190
3.5 Overige baten	136.000	158.530	147.485
Totaal 3 Baten	3.828.858	3.877.198	3.788.566
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	3.233.831	3.273.359	3.278.032
4.2 Afschrijvingen	112.237	122.006	116.862
4.3 Huisvestingslasten	165.400	129.893	135.180
4.4 Overige lasten	335.950	436.542	341.097
Totaal 4 Lasten	3.847.418	3.961.800	3.871.171
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	15	442	15
5.5 Rentelasten	700	1.089	697
Totaal 5 Financiële baten en lasten	-685	-647	-682
Resultaat	-19.245	-85.249	-83.287

7.3.1 Toelichting op baten en lasten

Baten

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen waren iets hoger dan begroot. Dat is geheel te danken aan de groeibekostiging die we niet hadden begroot.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

De overige overheidsbijdragen- en subsidies komen dichtbij de begroting.

Overige baten

De overige baten liggen € 22.000 boven de begroting. Dat is zo ongeveer het bedrag dat is ontvangen ten behoeve van de Lepra Stichting. Dat bedrag is ook weer geheel afgedragen en staat als last geboekt onder de overige onderwijskosten.

Lasten

Personeelslasten

De totale personeelslasten liggen zo'n € 40.000 boven de begroting. Dat wordt voor ruim € 34.000 veroorzaakt door hogere loonkosten. Deze loonkosten waren hoger dan begroot door zowel iets meer inzet van personeel als door iets hogere kosten per fte. De meerinzet van personeel werd vooral veroorzaakt door meer vervanging voor eigen rekening. De overige € 6.000 verschil met de begroting wordt verklaard door andere personeelskosten zoals reünie kosten en de kosten van een afscheidsreceptie.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten liggen ook boven het begrote niveau. Het verschil is ongeveer € 10.000 en wordt veroorzaakt doordat de investeringen eind 2015 (na het opstellen van de begroting 2016) hoger waren dan waar in de begroting 2016 rekening mee is gehouden. De investeringen in 2015 bedroegen € 156.482 en in 2016 € 26.945.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten liggen zo'n € 35.000 onder het begrote niveau. Dat is voornamelijk toe te schrijven aan het groot onderhoud (€ 30.000). Dat is voor een deel niet uitgevoerd en het is voor een deel goedkoper uitgevoerd dan begroot. Het niet uitgevoerde deel is uitgesteld.

De schoonmaakkosten en het gewone onderhoud zijn hoger dan begroot (€ 5.000) en de energielasten en overige huisvestingskosten zijn lager dan begroot (€ 10.000).

Overige lasten

De overige lasten zitten een ton boven de begroting. Daarvan heeft € 21.000 betrekking op een afdracht aan de Lepra Stichting waarvoor ook de bate € 21.000 was. Ook die bate was niet begroot.

Het zijn vooral de administratiekosten die de begroting overschrijden, zo zijn de kosten van het administratiekantoor € 25.000 hoger dan begroot door de inzet van Afas Software Consultancy en door meerwerknota's van de accountant in verband met het faillissement van OSGMetrium in 2015. Daarnaast was ten onrechte helemaal geen bedrag begroot voor de accountant terwijl die in 2016 ook nog de nota van 2015 vergoed kreeg.

Maar ook de kosten van de leermiddelen en de ICT-licenties lagen tezamen zo'n € 25.000 boven de begroting. En de kosten voor de organisatie van de TSO vielen ook € 10.000 tegen. Meer tegenvallers dan meevallers dus.

Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn hoger dan begroot omdat ook de baten van 2015 nog zijn meegeteld. Verder was de schatting van de rentebaten te laag. De hogere rentebaten wogen ook op tegen de hogere kosten van het betalingsverkeer waardoor de financiële baten en lasten per saldo minder negatief uitvallen dan begroot.

Samenvatting Balans		
1 Activa	31-12-2016	31-12-2015
1.2 Materiele vaste activa	547.396	642.457
1.5 Vorderingen	295.205	228.261
1.7 Liquide middelen	670.641	673.558
Totaal 1 Activa	1.513.242	1.544.276
2 Passiva		
2.1 Eigen Vermogen	1.084.585	1.169.834
2.2 Voorzieningen	67.843	59.959
2.4 Kortlopende schulden	360.814	314.483
Totaal 2 Passiva	1.513.242	1.544.276

7.3.2 Balans

Activa

Materiële vaste activa

De waarde van de activa is in 2016 flink gedaald. De investeringsbedragen waren veel lager dan de afschrijvingsbedragen. In 2015 was dat overigens andersom. Zo schommelen de bedragen voor investeringen nogal van jaar tot jaar.

Vlottende activa/vorderingen

De vlottende activa bestaan voor het grootste gedeelte uit een vordering op het Ministerie van OCW van € 184.318 in verband met het betaalritmeverschil. Verder was er in december nog een vordering op het vervangingsfonds van € 78.280. Beide bedragen zijn inmiddels ontvangen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn per balansdatum ongeveer gelijk gebleven. De liquide middelen zijn opgebouwd uit de saldi van de betaalrekening, de schoolbanken en schoolkassen, de rekening voor de tussenschoolse opvang, de kasmiddelen welke op de school aanwezig is en de spaarrekening.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, bestemmingsreserves publiek en bestemmingsreserves privaat. Aan de algemene reserve is in 2016 het negatieve resultaat onttrokken en deze reserve bedraagt per balansdatum € 1.047.441. De bestemmingsreserves zijn afgenomen naar € 34.260.

Voorzieningen

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties. Er is rekening gehouden met de datum indiensttreding van de personeelsleden, een blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de CAO. Er zijn in 2016 geen gratificaties uitgekeerd. Er is € 7.884 gedoteerd en er is niets vrijgevallen, waarmee de voorziening op het vereiste niveau is.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn opgebouwd uit crediteuren (€ 9.906), belastingen en premies sociale verzekeringen (€ 173.071), schulden ter zake van pensioenen (€ 32.434), overige kortlopende schulden (€ 28.381) en de overlopende passiva (€ 117.023). De overlopende passiva bestaat uit het bedrag voor nog te betalen vakantie-uitkering.

7.3.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen

van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

	Kengetallen 31-12-2016	Kengetallen 31-12-2015	Kengetallen 31-12-2014	Kengetallen 31-12-2013	Streefcijfer
Financiële positie					
Liquiditeit	2,7	2,9	2,8	1,8	>0,5
Solvabiliteit 1	76,2	79,6	59,1	66,1	>30
Solvabiliteit 2	71,7	75,8	74,8	82,4	>30
Rentabiliteit	-2,2	-2,2	-0,2	1,7	>-3,<3
Kapitalisatiefactor	38	39	56	48	60
Weerstandsvermogen	14,5	14,5	18,9	23,8	okt-15
Staat van baten en lasten	2016	2015	2014	2013	
Personele lasten van totaal	82,6%	84,7%	85,2%	80,7%	80-83%
Materiele lasten van totaal	17,4%	15,3%	14,8%	19,3%	17-20%

De hierboven benoemde streefcijfers zijn algemeen geldende normen.

7.3.4 Kengetallen

Op basis van de in de vorige paragraaf vermelde exploitatierekening en balans kan een aantal kengetallen worden berekend. De waarden van deze kengetallen over het kalenderjaar 2013 tot en met 2016 zijn hierboven vermeld.

Liquiditeit

De liquiditeit drukt de verhouding uit tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in hoeverre de organisatie aan zijn betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen. Voor een goede liquiditeit moet dit kengetal hoger dan 1 zijn. Op grond van dit uitgangspunt is sprake van voldoende liquiditeit. De liquiditeitspositie geeft de toestand per 31 december weer. Er is sprake van een momentopname.

Solvabiliteit

(1) (eigen vermogen incl. voorzieningen/totale passiva)

(2) (eigen vermogen excl. voorzieningen/totale passiva)

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op langere termijn aan haar

verplichtingen te voldoen. Hoewel de solvabiliteit van de stichting in 2016 is afgenomen, liggen de waarden ruim boven de norm.

Rentabiliteit

In de onderwijssector wordt met rentabiliteit bedoeld de verhouding tussen het resultaat en de baten. De stichting is van mening dat - mede gelet op de gezonde vermogenspositie - een klein negatief kengetal aanvaardbaar is, immers het primair onderwijs is geen sector die een hoge rentabiliteit nastreeft. Het streven is echter wel tussen de -3 en 3 te blijven en niet langdurig verliesgevend te zijn. De rentabiliteit in 2016 is -2,2 en voldoet aan deze norm.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor drukt de verhouding uit tussen het balanstotaal en de opbrengsten (inclusief de financiële baten) en dient ter beoordeling van het vermogensbeheer. Een te hoge kapitalisatiefactor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal niet of niet efficiënt wordt benut voor het vervullen van de taken. Er wordt rekening gehouden met de grootte van de instelling. Voor scholen in het PO zonder gebouwen en terreinen op de balans, adviseert

de commissie Don een bovengrens van 35% voor de grote instellingen (jaarlijkse baten vanaf 8 miljoen) en 60% voor kleine instellingen (jaarlijkse baten tot 6 miljoen). De baten van de stichting liggen onder de 4 miljoen wat een bovengrens van 60% betekent. De kapitalisatiefactor van 38% ligt onder deze bovengrens en is ten opzichte van 2015 iets meer gedaald dan begroot.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen dient ter dekking van bedrijfsrisico's. Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de onderwijsinstelling in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder het gehele beleid om te hoeven gooien. Voor onderwijsinstellingen is het van belang een inventarisatie te maken van de specifieke risico's voor de instelling, de kans dat deze risico's zich voordoen en de financiële impact ervan. Met behulp van deze gekwantificeerde risico's kan vervolgens een vertaling worden gemaakt naar het benodigde weerstandsvermogen. Het bestuur van de stichting is van oordeel dat het weerstandsvermogen zo veel mogelijk dient aan te sluiten bij de uitgangspunten van de overheid voor een organisatie met de omvang van de stichting zijnde 10 tot 15%. Het weerstandsvermogen is 14,5% hetgeen tussen de signaleringgrenzen is. Het weerstandsvermogen is gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

Personele lasten

De personele lasten vormen het grootste deel van de totale lasten, te weten 82,6%. Het beleid van de stichting is erop gericht om de personele lasten in lijn te brengen met de landelijke normen, dat is het afgelopen jaar goed geslaagd. De materiele lasten bewegen zich per definitie mee.

7.3.5 Treasuryverslag

De regeling "Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" is van toepassing op de stichting. Het aanwezige treasurystatuut is geënt op deze regeling en tevens op de governance code. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Van het liquiditeitssaldo is een deel op de spaarrekening gestald. Aan het begin van het jaar was dat € 41.183, aan het einde van het jaar is dat saldo gegroeid met € 442 aan rente naar € 41.605 waarbij nog wat kosten in mindering zijn gebracht. Het gemiddeld rendement op de spaarrekening is daarmee 1,07%. De overige liquiditeiten zijn verdeeld over 4 betaalrekeningen en 1 kas.

7.3.6 Inzet middelen Regionale Samenwerkingsverband

KBS Laurentius ontvangt van het Regionale Samenwerkingsverband € 150.811,98. Deze middelen zijn bestemd voor lichte ondersteuning (€127.417,40) en zware ondersteuning (€23.349,58). De middelen lichte ondersteuning worden volledig ingezet voor de bekostiging van de onderwijsassistenten. De middelen zware ondersteuning worden volledig ingezet voor de realisatie van de arrangementen.

7.4 Het risicomanagement

Hieronder volgt een korte uiteenzetting van de risico's (inclusief hoogte van het risico) voor de stichting met daarachter de te nemen/genomen maatregelen en of opmerkingen van belang. Onderwerpen met een laag vastgesteld risicoprofiel zijn niet meegenomen in onderstaande tabel.

Onderdeel	Risico	Omschrijving	Status
Rijksbekostiging en Passend Onderwijs	Gemiddeld	De stichting ontvangt van het samenwerkingsverband jaarlijks middelen voor (extra) ondersteuning aan leerlingen. In overleg met het samenwerkingsverband is bepaald dat de huidige structuur van bekostiging zal worden voortgezet. Daarover zullen in de regio afspraken gemaakt worden waarin wij ook participeren. Een ander risico betreft de nieuwe middelen vanuit het rijk naar aanleiding van het bestuursakkoord. Door de overheid wordt op een laat moment detailinformatie beschikbaar gesteld over de uitwerking van deze middelen voor de stichting. Het goed inzetten van deze middelen en daarmee het verhogen van de prestaties binnen het onderwijs zijn hierdoor lastiger en later te realiseren.	Gerealiseerd
Leerlingenstroom	Gemiddeld	Door de stichting zijn in het kader van het opgestelde formatieplan een aantal scenario's bepaald. Op basis van voortschrijdend inzicht is voor de leerlingaantallen in 2017 een lichte stijging begroot naar 806 leerlingen waarna het leerlingaantal zal dalen naar 772 leerlingen. In de meerjarenbegroting is deze lichte daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses en wordt de personeelsformatie hiervoor aangepast middels natuurlijk verloop. Indien echter de daling sterker is dan begroot zal de formatie sterker dienen af te nemen. Door de stichting vindt jaarlijks een bijstelling plaats van de (financiële) meerjarenbegroting waarmee ingespeeld kan worden op de leerlingenprognoses.	Gerealiseerd
Demografische trend en Marktaandeel	Gemiddeld	Er is een verschil tussen de prognoses opgesteld door Breedsaam en Verus. Breedsaam beheert en verzorgt de huisvesting van de aangesloten besturen in de gemeente Breda; Verus is de vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs die in het verleden veelvuldig prognoses voor de stichting heeft opgesteld. Het worstcasescenario is uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting. In de meerjarenbegroting is de mogelijke daling van het aantal leerlingen meegenomen in de prognoses van de baten. Deze ontwikkeling kan tot risico's leiden als door een daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is en blijft. Gedwongen ontslagen zijn niet mogelijk, omdat de baten niet substantieel dalen. De personeelsformatie kan te zijner tijd aangepast worden door natuurlijk verloop. Eind 2017 zal door pensionering van een aantal medewerkers ruimte op financieel gebied ontstaan. Afhankelijk van de ontwikkelingen kan besloten worden geen vervangers aan te stellen. Dit is mogelijk door het verkleinen van het aantal jaargroepen en een eventuele herschikking van taken binnen het managementteam. Mochten er signalen zijn dat het bestcasescenario meer in lijn is met de daadwerkelijke ontwikkeling van de leerlingenaantallen dan zal tussentijds een bijstelling van de begroting doorgevoerd worden en bezien worden welke gevolgen dit heeft voor de personele organisatie.	Gerealiseerd

Personeel en personeelsbeleid		De stichting heeft een relatief oud en inflexibel personeelsbestand. Deze situatie kan tot risico's leiden indien er door daling van het aantal leerlingen een te hoge formatie op de school aanwezig is. In de periode tot en met 2018 zal er door pensionering van een aantal medewerkers vacatureruimte ontstaan. Deze ruimte zal flexibel ingevuld worden om hiermee de risico's voor de stichting te verkleinen en in te kunnen spelen op de situatie. Het relatief oude personeelsbestand heeft als risico een hoger (niet werkgerelateerd) ziekteverzuim. Op dit moment worden de kosten hiervoor gedekt door het vervangingsfonds waardoor de risico's op dit punt klein zijn. Voor wat betreft personeelsbeleid wordt verwezen naar de rest van het verslag.	
Loonkosten	Gemiddeld	Niet alle lonen van personeelsleden worden betaald op grond van de personele vergoeding binnen de lumpsumfinanciering. Op basis van de componenten "Personeel en Arbeidsmarkt" en "Lichte/Zware Ondersteuning" wordt een deel van het personeel (zorgteam/onderwijsondersteunend personeel) bekostigd. Een eventuele loonsverhoging geldt ook voor hen. Deze wordt echter niet gecompenseerd door een verhoging van deze budgetten. Dit betekent dat er extra lasten ontstaan waar geen baten tegenover staan.	Nog te realiseren
Eigen risicodrager	Hoog	In 2018 wordt het Vervangingsfonds opgeheven. Het bestuur zal een besluit moeten nemen over de afdekking van de risico's op het gebied van vervanging. In 2016 hebben het bestuur en de directie zich georiënteerd op eigen-risico-dragerschap. Er is besloten nog geen eigen risicodrager te worden. In 2017 zal een keuze worden gemaakt om de risico's voortvloeiende uit vervangingskosten te minimaliseren.	Nog te realiseren
Ziekteverzuim	Hoog	Hoewel het ziekteverzuim oploopt, is er op dit moment nog geen sprake van een hoog verzuim. De vervangingskosten worden gedekt door het Vervangingsfonds en het Risicofonds. Hierdoor zijn de risico's op extra lasten te verwaarlozen. Het verzuim wordt effectief gevolgd via kwartaalrapportages. Het is daarbij van belang steeds een koppeling te maken tussen ziekteverzuim en de hoogte van de vervangingskosten.	Gerealiseerd
Huisvesting	Gemiddeld	In 2014 heeft er nieuwbouw aan de Viandenlaan plaatsgevonden en in 2015 is het gebouw aan de Van Gaverenlaan grondig gerenoveerd. De gebouwen zijn daardoor up-to-date. Bij krimp van het aantal leerlingen zal de huisvestingssituatie problematisch kunnen worden door leegstand. Zo ver is het echter nog niet. We houden ook hier de vinger aan de pols. Vanaf 1 januari 2015 worden de vanuit het Rijk vrijkomende gelden voor groot onderhoud doorgeschoven naar een externe stichting (Breedzaam). Door deze gezamenlijke aanpak kunnen de middelen verantwoord en efficiënt worden ingezet en worden de risico's voor alle besturen verkleind.	Gerealiseerd

		In het pand aan de Viandenlaan zijn een aantal groepen van een andere school gehuisvest. Ook kinderopvang maakt gebruik van de faciliteiten en de gymzalen worden verhuurd door de afdeling Sport van de gemeente Breda. Deze partijen dragen bij aan de kosten voor onderhoud, gas, elektra e.d. Mocht onverhoopt een van de partijen, zoals de kinderopvang, in de toekomst krimpen of opzeggen dan heeft dat gevolgen voor de baten.	
Onderwijskwaliteit	Gemiddeld	De onderwijskwaliteit heeft geen directe invloed op de financiën, maar ondermaatse kwaliteit heeft gevolgen voor de omvang van de instroom van nieuwe leerlingen en een lagere instroom leidt tot lagere baten. Hoewel de resultaten boven het landelijk gemiddelde liggen, zal de komende jaren een cyclisch schoolontwikkeltraject worden gerealiseerd. Door doorlopende monitoring (meerdere malen per jaar) wordt de kwaliteit van de opbrengsten gewaarborgd.	Nog te realiseren

7.4.2 Uitgangspunten van het vermogensbeheer

Het Eigen Vermogen kent drie functies: een financieringsfunctie, een bufferfunctie en een transactiefunctie. Het eigen vermogen moet een omvang hebben die deze drie functies dekt.

De afname van de kapitalisatiefactor in dit boekjaar komt door het gerealiseerde resultaat 2016 (en de hieraan gekoppelde hoogte van de gerealiseerde baten). Daarna neemt de kapitalisatiefactor verder af en blijft deze onder de maximale bovengrens. Binnen de winst- en verliesrekening zal in de verdere boekjaren gestuurd worden op het behoud van de financiële continuïteit en een goede financiële positie van het eigen vermogen. Gezien het lage risicoprofiel is er vooralsnog voldoende ruimte in het eigen vermogen om het te verwachten negatieve resultaat in het boekjaar 2017 (€ 30.897) op te vangen. Voor dit tekort is bewust gekozen, voornamelijk met het oog op goed werkgeverschap en om het onderwijs niet nodeloos onder druk te zetten. Immers, het wegwerken van de negatieve resultaten over deze boekjaren verloopt via het natuurlijk verloop. Dus zonder gedwongen ontslagen, door tijdelijk in te teren op het eigen vermogen.

De drie functies van het Eigen Vermogen

Het is onze opdracht om ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen zoveel mogelijk worden ingezet voor onderwijs, zonder daarbij afbreuk te doen aan de drie functies van het Eigen Vermogen. Daarbij dient de continuïteit van de organisatie gewaarborgd te zijn. Uitgangspunt is dat de kapitalisatiefactor minimaal 50% bedraagt. De bovengrens van de kapitalisatiefactor is 60%.

7.5 De continuïteit

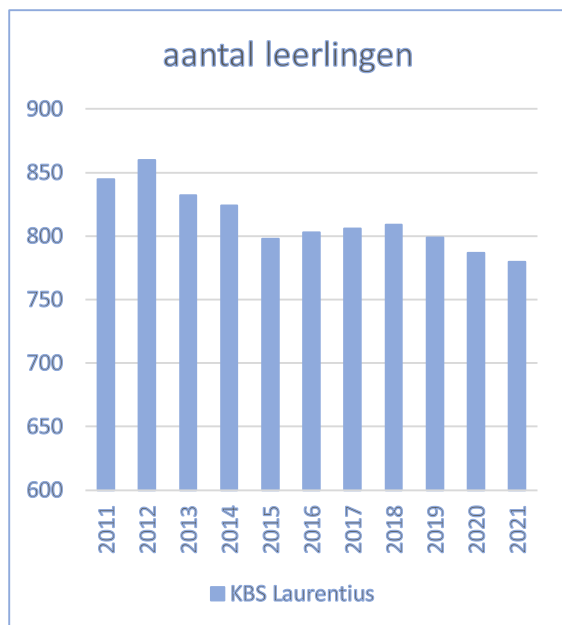
In deze paragraaf wordt vanuit een aantal (verplichte) cijfermatige exercities een toelichting gegeven op de financiële continuïteit van de stichting.

7.5.1 De kern van continuïteit

In deze paragraaf volgt over de periode 2017 tot 2020 een cijfermatige uiteenzetting van de ontwikkeling van de volgende zaken: leerlingaantallen, opbouw personele bezetting, balanspositie en de meerjarenbegroting.

Ontwikkeling leerlingaantallen 2011 – 2021

Hieronder is een verkorte grafiek afgebeeld met daarin de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De prognose is ook opgenomen in het meerjarenbestuursformatieplan 2016-2020.



Deze prognose is op basis van de nu bekende gegevens bij de gemeente Breda (Bredsaam). Er wordt rekening gehouden met een stabilisatie van het aantal leerlingen in de periode tussen 2017 en 2018. Er wordt op langere termijn een daling van het aantal leerlingen verwacht. Het aantal groepen en eventueel de onderwijsruimtes zal daardoor licht afnemen.

Ontwikkeling opbouw personele bezetting

Hieronder de ontwikkeling van de opbouw van de personele bezetting. Hierin zijn de min-max-contracten niet opgenomen.

Kengetal	2016	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting FTE	49,5	47,5	46,6	46,6	46,3
Management	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9
Onderwijzend personeel	37,2	35,2	34,5	34,5	34,2
Ondersteuning	5,6	5,6	5,5	5,5	5,5
Overig personeel	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7

Voor het boekjaar 2017 is rekening gehouden met een terugloop van medewerkers (via natuurlijk verloop) dat niet vervangen wordt. Met deze bezuiniging is ook rekening gehouden in de meerjarenbegroting en het meerjarenbestuursformatieplan 2016-2020. Vanaf 2018 zal opnieuw beoordeeld worden of verdere bezuiniging noodzakelijk is of dat op basis van het aantal leerlingen en de groepsverhouding toch extra geïnvesteerd moet/kan worden in de formatie.

Ontwikkeling van de meerjarenbegroting

Meerjarenbegroting		realisatie					
Baten		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rijksbijdragen		3.710.857	3.740.501	3.616.968	3.569.222	3.499.932	3.499.932
Overige overheidsbijdragen		7.811	50.000	9.500	9.500	9.500	9.500
Overige baten		158.530	136.000	136.000	136.000	136.000	136.000
Totale baten		3.877.198	3.926.501	3.762.468	3.714.722	3.645.432	3.645.432
Lasten							
Personele lasten		3.273.359	3.299.892	3.104.962	3.117.640	3.117.640	3.117.640
Afschrijvingen		122.006	115.871	95.621	87.137	73.242	61.239
Huisvestingslasten		129.893	175.000	165.400	165.400	165.400	165.400
Instellingslasten		436.542	365.950	343.050	329.625	329.625	329.625
Totale lasten		3.961.800	3.956.713	3.709.033	3.699.802	3.685.907	3.673.904
Financiële baten en lasten		-647	-685	-685	-685	-685	-685
Exploitatiesaldo		-85.249	-30.897	52.750	14.235	-41.160	-29.157
Aantal leerlingen t-1 mjb 2016-2020		798	806	809	799	787	780

Ontwikkeling van de balanspositie

Meerjarenbalans							
Activa		31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Materiële vaste activa		547.396	487.725	502.104	519.967	549.725	591.486
Vorderingen		295.205	263.694	263.694	263.694	263.694	263.694
Liquide middelen		670.641	698.805	737.176	733.548	662.630	591.712
TOTAAL ACTIVA		1.513.242	1.450.224	1.502.974	1.517.209	1.476.049	1.446.892
Passiva							
Eigen Vermogen		1.084.585	1.021.567	1.074.317	1.088.552	1.047.392	1.018.235
Voorzieningen		67.843	67.843	67.843	67.843	67.843	67.843
Kortlopende schulden		360.814	360.814	360.814	360.814	360.814	360.814
TOTAAL PASSIVA		1.513.242	1.450.224	1.502.974	1.517.209	1.476.049	1.446.892

Toelichting op de meerjarenbalans

De financiële positie van de stichting is gezond. De kengetallen voor solvabiliteit, liquiditeit en de kapitalisatiefactor bewegen zich boven de grenzen die door de Inspectie van het Onderwijs worden gehanteerd. Gezien een mogelijke daling in het aantal leerlingen is het noodzakelijk om tijdig de juiste maatregelen te nemen en het personeelsbestand aan te passen.

Het eigen vermogen laat in de meerjarenbegroting een eerst stijgende en daarna dalende trend zien. Vooralsnog is het niet noodzakelijk grote maatregelen te nemen. Het eigen vermogen verandert ten gevolge van het exploitatieresultaat daar de financieringsstructuur geen wijzigingen ondergaat.

De planning- en controlcyclus

Om de continuïteit te kunnen borgen is continuïteit op korte en lange termijn van belang. Daar waar de lange termijn vooral gaat om de stip op de horizon (strategisch beleidsplan, financieel beleidsplan en meerjarenperspectief) spreekt men bij de korte termijn vaak over de mate waarin de stichting via de planning- en controlcyclus kan sturen op het bedrijfsmatige proces. Bij de stichting wordt een strategische planningen en controlcyclus (SPC) gehanteerd. De controlcyclus (op hoofdlijnen) bestaat uit de volgende onderdelen (in chronologische volgorde van een kalenderjaar):

- Opstellen en vaststellen jaarverslag vorig boekjaar. Dit betreft een bestuursverslag en de jaarrekening. Dit verslag is een verantwoordingsdocument over het gevoerde beleid (van jaardoelen naar strategisch beleid) en de cijfermatige positie van de stichting. Geplande oplevering: mei van een kalenderjaar.
- Opstellen en vaststellen van het bestuursformatieplan voor het volgende schooljaar. (beleidsmatige en formatief financiële planning). Formele vaststelling voor 1 mei van een kalenderjaar.
- Opstellen en vaststellen van de halfjaarlijkse rapportage van een kalenderjaar. Deze bestaat uitsluitend uit een financiële rapportage met betrekking tot de staat van

baten en lasten, een aantal analyses met betrekking tot projecten, een forecast van de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar en het verloop van de vermogenspositie van de stichting. Oplevering: mei en november van elk kalenderjaar.

- Opstellen meerjarig financieel beleidsplan. In dit beleidsplan wordt de begroting voor een komend boekjaar opgesteld. Het geheel wordt vastgesteld door het bestuur en voorgelegd aan de Medezeggenschapsraad. Planning: najaar van het elk kalenderjaar.

Controle- en beheersingssystemen

Ter controle en beheersing op financieel gebied wordt gebruik gemaakt van Afas software. Daarnaast worden op onderwijskundig gebied diverse programma's gebruikt om de ontwikkelingen van de leerlingen op bijv. cognitief en sociaal/emotioneel gebied te monitoren. Op personeelsgebied worden structureel functioneringsgesprekken gevoerd.

Rapportage risico's/beheersingsmaatregelen

Met bovengenoemd programma worden op het gebied van financiën structureel rapportages opgesteld. Deze worden in de bestuursvergaderingen besproken. Hierbij wordt m.n. getoet op discrepanties met de begroting van het onderhavige jaar.

O.b.v. ontwikkelingen op het gebied van de instroom (4-jarigen en zij-instromers) en tussentijdse uitstroom wordt bekeken welke consequenties e.e.a. heeft voor de baten. In het verlengde daarvan worden tevens de gevolgen voor de meerjarenbegroting in kaart gebracht. Zo nodig worden maatregelen getroffen om beleid bij te stellen.

Tijdens vergaderingen wordt het bestuur middels "de bestuursinfo" geïnformeerd over alle relevante beleidsterreinen zoals: personeel, organisatie, huisvesting, onderwijs(kwaliteit) e.d. Zij nemen kennis van de bevindingen van de directie en op basis van deze informatie ondersteunt zij de directie. Een en ander wordt vastgelegd in de notulen van het bestuur.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Aangezien het bestuur niet als toezichthoudend orgaan functioneert is er geen verslag. Tijdens vergaderingen nemen zij wel kennis van de vele ontwikkelingen en m.n. ontwikkelingen waaraan mogelijke risico 's verbonden zijn. In goed overleg met de directie worden besluiten genomen.

7.5.2 De periferie van continuïteit (de financiële ruimte)

Een belangrijk onderdeel van gezond financieel beleid is het beheren van de financiële ruimte van de stichting. Belangrijke instrumenten daarvoor zijn budgetbeheer en beheer van de liquiditeitspositie.

Budgetbeheer

Uitgaande van de continuïteit van de OCW-bekostiging is de wijze waarop de stichting dit budget beheert van groot belang. Er moet een evenwicht zijn in de begroting en in personele en materiële kosten. Alleen dan kan een sluitende begroting worden gehaald. Budgetbeheer verwijst naar het kengetal rentabiliteit. Dit is de mate waarin een organisatie winstgevend is. Dit wordt berekend door het exploitatiesaldo te delen door de totale baten. Voor het boekjaar 2016 is sprake van een rentabiliteit van -3,0% procent. Dit valt binnen de norm van

-3 en +3 procent. Echter, voor het budgetbeheer is het ook van belang in welke mate de stichting tegenvallers op kan vangen. Daarvoor kan men de weerstandscapaciteit als kengetal gebruiken. Dit kengetal wordt berekend door de vlottende activa (voorraden en debiteuren) te delen door de kortlopende schulden (onderdeel van het kort vreemd vermogen). Voor het boekjaar 2016 betekent dit een weerstandscapaciteit die gelijk is aan de quick ratio, namelijk 1,36. Dit zit boven de minimale norm van 1.

Liquiditeitsbeheer

Voor het beheer van de liquiditeitspositie van de stichting is hieronder een verkorte meerjarige liquiditeitsbegroting opgenomen. Zoals uit de meerjarige liquiditeitsbegroting blijkt, zal de liquiditeitspositie eerst licht stijgen om in 2019 weer te dalen. Dit verloop is alleen mogelijk als de geplande meerjarenbegroting, inclusief de voorgenomen bezuinigingen en de geplande investeringen in activa, ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Uitgangspunt moet zijn dat de middelen die worden toegekend voor onderwijs daar ook voor worden ingezet. Bij aanpassingen in het onderwijskundige en financiële beleid zal door het toenemen of afnemen van kosten en inkomsten, de liquiditeitspositie nog kunnen worden beïnvloed. Er is voldoende liquiditeit om de onderwijsactiviteiten uit te voeren.

Meerjaren Kasstroomoverzicht					
	2017	2018	2019	2020	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo exploitatie (incl. financiële baten/lasten)	-30.897	52.750	14.235	-41.160	-29.157
Afschrijvingen	115.871	95.621	87.137	73.242	61.239
Wijziging vorderingen	0	0	0	0	0
Wijziging voorzieningen	0	0	0	0	0
Wijziging kortlopende schulden	0	0	0	0	0
Totaal	84.974	148.371	101.372	32.082	32.082
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen in materiele vaste activa	-56.200	-110.000	-105.000	-103.000	-103.000
Totaal	-56.200	-110.000	-105.000	-103.000	-103.000
Mutatie liquide middelen	28.774	38.371	-3.628	-70.918	-70.918
Beginstand liquide middelen	670.641	699.415	737.786	734.158	663.240
Mutatie liquide middelen	28.774	38.371	-3.628	-70.918	-70.918
Eindstand liquide middelen	699.415	737.786	734.158	663.240	592.322

Conclusie

De Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken heeft een gezonde financiële huishouding. De toekomstige daling van het aantal leerlingen wordt opgevangen door het niet volledig invullen van vacatureruimte als gevolg van het vertrek van pensioengerechtigd personeel.

De financiële positie is goed te noemen. De kengetallen voor solvabiliteit, liquiditeit en kapitalisatiefactor zijn allen hoger dan de signaleringsgrenzen die de Inspectie van het Onderwijs hanteert. Op korte termijn is ingrijpen niet noodzakelijk, maar er is voldoende aanleiding om alert te zijn en te blijven op ontwikkelingen

rondom instroom leerlingen, omvang personeel, passend onderwijs en lumpsumfinanciering. Jaarlijkse actualisatie van beleid blijft gewenst.

Kortom: De Stichting Katholiek Onderwijs Ginneken is financieel gezond en kan gezond blijven. Voor eventuele risico's is de financiële buffer voldoende om de negatieve gevolgen van een mogelijke sterkere daling van het aantal leerlingen op te vangen.

B. Jaarrekening

Tekenblad Jaarrekening

